

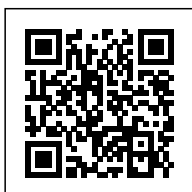

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
POSLANECKÁ SNĚMOVNA

9. volební období

Sněmovní dokument 2724

**Návrhy Poslanecké sněmovny na propůjčení nebo udělení státních
vyznamenání**

Předkladatel: Organizační výbor
Doručeno poslancům: 1. června 2023 v 11:37

Parlament České republiky
POSLANECKÁ SNĚMOVNA
2023

9. volební období

165

USNESENÍ
organizačního výboru
z 33. schůze
ze dne 31. května 2023

k návrhu podvýboru organizačního výboru pro přípravu návrhů na propůjčení nebo udělení státních vyznamenání

Organizační výbor Poslanecké sněmovny

- I.** **souhlasí** s předloženými návrhy podvýboru organizačního výboru na propůjčení nebo udělení státních vyznamenání uvedených v příloze;
- II.** **doporučuje** Poslanecké sněmovně přijmout následující usnesení:

Poslanecká sněmovna

předkládá prezidentu republiky podle § 8 zákona č. 157/1994 Sb., o státních vyznamenáních, návrhy na propůjčení nebo udělení státních vyznamenání, spolu s charakteristikami kandidátů;

- III.** **pověřuje** předsedu podvýboru poslance Jana Bartoška, aby na schůzi Poslanecké sněmovny odůvodnil návrh usnesení, kterým se předkládají prezidentu republiky návrhy na propůjčení nebo udělení státních vyznamenání.

Markéta Pekarová Adamová v. r.
předsedkyně Poslanecké sněmovny

Olga Richterová v. r.
ověřovatelka organizačního výboru

Návrhy na propůjčení nebo udělení státních vyznamenání

I. ŘÁD BÍLÉHO LVA

1. Plk. v. v. Josef Bernat, in memoriam
2. Jiří Brady, in memoriam
3. Ppor. i. m. Jan Čapek, in memoriam
4. Plk. i. m. Josef Gabčík, in memoriam
5. Div. gen. Čeněk Haužvic, in memoriam
6. Arm. gen. Sergěj Jan Ingr, in memoriam
7. Plk. i. m. Karel Janšta, in memoriam
8. JUDr. Karel Kramář, in memoriam
9. Pplk. Václav Kropáček, in memoriam
10. Plk. i. m. Jan Kubiš, in memoriam
11. Zdena Mašínová st., in memoriam
12. Brig. gen. František Moravec, in memoriam
13. Plk. i. m. Ctibor Novák, in memoriam
14. František Pecháček, in memoriam
15. Doc. JUDr. Petr Pithart, dr. h. c.
16. JUDr. Alois Rašín, in memoriam
17. Arm. gen. Jan Syrový, in memoriam
18. Plk. i. m. Antonín Velebnovský, in memoriam

II. ŘÁD TOMÁŠE GARRIGUA MASARYKA

19. PhDr. Bohumil Doležal, Ph.D.
20. Mustafa Džemilev
21. Petr Ginz, in memoriam
22. Elena Gorolová
23. RNDr. Jiří Grygar, CSc.
24. JUDr. Jiří Hejda, in memoriam
25. Mgr. Ilja Hradecký
26. Mons. ThDr. Josef Jiran, in memoriam
27. Prof. Josef Kalvoda, Ph.D., in memoriam
28. JUDr. Otakar Klapka, in memoriam
29. Doc. PhDr. Josef Kratochvíl, in memoriam
30. Prof. PhDr. Ing. Josef Kratochvíl, in memoriam
31. Mgr. Daniel Kroupa, Ph.D.
32. Tomáš Löwenbach, in memoriam
33. Zdena Mašínová ml.
34. Augustin Navrátil, in memoriam
35. Šimon Pánek
36. Pavel Pecháček, in memoriam

37. Heinz Prossnitz, in memoriam
38. Čeněk Růžička, in memoriam
39. JUDr. Pavel Rychetský, dr. h. c.
40. Marie Schmolková, in memoriam
41. Prof. PhDr. Jan Sokol, CSc., Ph.D., in memoriam
42. Prof. PhDr. Stanislav Soušedík, CSc., dr. h. c.
43. Mgr. Jarmila Stibicová
44. Mons. Josef Suchár
45. MUDr. Marie Svatošová
46. JUDr. Kateřina Šimáčková, Ph.D.
47. PhDr. Jan Šolc
48. PhDr. Jaroslav Šturma, CSc.
49. Mgr. Kristina Taberyová, in memoriam
50. Doc. PhDr. Milan Uhde
51. Leo Židek

III. MEDAILE ZA HRDINSTVÍ

52. Karel Bezdíček, in memoriam
53. Prap. Pavel Farka
54. Štěpán Gavenda, in memoriam
55. Prap. Lukáš Hirka
56. Zbyněk Janata, in memoriam
57. Kpt. i. m. Lubomír Jasínek, in memoriam
58. Plk. i. m. Václav Knotek, in memoriam
59. Josef Kouřil, in memoriam
60. Eduard Marek, in memoriam
61. Ctirad Mašín, in memoriam
62. Josef Mašín
63. Cyril Musil, in memoriam
64. Plk. Ing. Jiří Němčík
65. Milan Paumer, in memoriam
66. Št. prap. i. m. Jiří Schams, in memoriam
67. Sergěj Solovjev, in memoriam
68. Ppor. i. m. Stanislav Srazil, in memoriam
69. Karel Svoboda, in memoriam
70. Por. i. m. Milan Štěrba, in memoriam
71. Václav Švéda, in memoriam
72. Prap. i. m. Radim Vaculík, in memoriam
73. Por. i. m. Robert Vyroubal, in memoriam
74. Por. i. m. Adrian Werner, in memoriam
75. Škpt. i. m. František Závorka, in memoriam

IV. MEDAILE ZA ZÁSLUHY

76. RNDr. Kamila Bendová, CSc.
77. Ruth Bondyová, in memoriam
78. JUDr. František Cipro, in memoriam
79. Erik De Clerq
80. Petr Čemus
81. Mgr. Zdeňka Čepeláková
82. Ladislav Dohnal
83. Prof. Ing. Dalimil Dvořák, CSc.
84. Vlastimil Dvořák
85. Ing. Hana Dvořáková, CSc.
86. Prof. RNDr. Ladislav Dušek, Ph.D.
87. Evžen Erban
88. Prof. Ing. Josef Fanta, CSc.
89. Prof. MUDr. Antonín Fassmann, CSc.
90. Petr Fiala
91. Lubomír Glos
92. Ing. Jan Gruntorád, CSc.
93. Ivana Hloužková, in memoriam
94. Veritas Holíková
95. Mgr. Luboš Hošek
96. Prof. Boris Jirků
97. Ida Kellarová
98. Prof. Ivan Klánský
99. PhDr. Josef Kleibl, in memoriam
100. Miroslav Koval, in memoriam
101. Karel Kovanda
102. Karel Kovář
103. PhDr. Věra Kovářů, in memoriam
104. Vladimír Kučera, in memoriam
105. MUDr. Milan Kudyn
106. Robert Kvile
107. Prof. RNDr. Hana Librová, CSc.
108. Pavel Lohonka
109. Jiří Malík
110. John Charles Martin, in memoriam
111. Květoslav Mašita
112. František Mertl
113. Věslav Michalik, in memoriam
114. Vladimír Mišík
115. Prof. MUDr. Jindřich Mourek, DrSc.
116. RNDr. Miloslav Nevrlý

117. Otmar Oliva
118. Mgr. Jiří Pavlica
119. Arch. Jan Polášek, in memoriam
120. Prof. JUDr. PhDr. Leopold Jaroslav Pospíšil, Ph.D., DSc.,
in memoriam
121. Mgr. Michal Prokop
122. Prof. Štěpán Rak
123. PhDr. Vít Richter
124. Jaroslav Rudiš
125. Božena Růžková, in memoriam
126. Genpor. v. v. Ing. Drahoslav Ryba
127. Oldřich Říha
128. Petr Sís
129. Prof. PhDr. Jiří Skopal, CSc.
130. Václav Smil
131. Doc. MgA. Olga Sommerová
132. Jiří Sozanský
133. Prof. MUDr. Vladimír Staněk, CSc.
134. Alfréd Strejček
135. Prof. MUDr. Marek Svoboda, Ph.D.
136. Vladimír Škoda
137. Plk. i. m. Miloslav Štěpánek, in memoriam
138. Prof. PhDr. Rudolf Šrámek, CSc., dr. h. c.
139. Ing. Roman Šustáček, in memoriam
140. Prof. Jan Švejnar, Ph.D.
141. PhDr. Jiří Tichota
142. Jiřina Uherková, in memoriam
143. Ing. Petr Ulrych
144. Hana Ulrychová
145. Josef Valihrač
146. Jana Vepřeková
147. Mgr. Petra Vitoušová
148. JUDr. Ladislav Vostárek
149. JUDr. Eliška Wagnerová, Ph.D.
150. Rudolf Wels, in memoriam
151. Jan Zábrana, in memoriam

**Charakteristiky osobností navržených
k propůjčení nebo udělení státních vyznamenání
k řádovému dni 28. 10. 2023**

1.

Plk. v. v. Josef Bernat

(21. 8. 1915 – 30. 5. 2000)

Navrhovatel: Tomáš Bernat, Jan Bartošek

Osvojili: Pavel Žáček, Zdeněk Kettner

Druh vyznamenání: Řád Bílého lva, in memoriam

Pilot, příslušník Britského královského letectva. V rámci 311. československé bombardovací perutě vykonal celkem 41 nočních bombardovacích náletů na nacistické Německo a cíle v okupované západní Evropě. Instruktor nových leteckých osádek v Británii a v Kanadě. Po skončení války se vrátil do Československa. Po r. 1948 se rozhodl emigrovat; spolu s jednadvaceti dalšími osobami za dramatických okolností odletěl z letiště Kbely jím pilotovaným letadlem do Velké Británie.

J. Bernat byl vlastencem, který odmítal totalitní režimy nacismus i komunismus, a byl dvakrát nucen před jejich vládami odejít ze své vlasti, za jejíž obnovu bojoval.

2.

Jiří Brady

(9. 2. 1928 – 11. 1. 2019)

Navrhovatelé: Barbora Urbanová, Martin Baxa

Osvojili: Marek Výborný, Markéta Pekarová Adamová, Pavel Žáček, Věra Kovářová, Michaela Šebelová, Martina Ochodnická, Zdeněk Kettner, Matěj Ondřej Havel, Petr Gazdík, Šimon Heller

Druh vyznamenání: Řád Bílého lva, in memoriam

Pamětník holokaustu, kanadský podnikatel českého původu. Prošel koncentračními tábory Terezín a Osvětim. V lednu 1945 se mu podařilo během pochodu smrti uprchnout. Jako jediný z celé své rodiny přežil holokaust. V roce 1949 emigroval z Československa kvůli nesouhlasu s nastupujícím komunistickým režimem. Usadil se v Kanadě, významně se angažoval v pomoci českým imigrantům. O svých zkušenostech s holokaustem přednášel J. Brady po celém světě. Je držitelem řady ocenění za své celoživotní úsilí o zachování paměti holokaustu.

3.

Ppor. i. m. Jan Čapek
(17. 6. 1876 – 17. 6. 1918)

Navrhovatelé: Jiřina Ferenčíková, Vojtěch Munzar, Pavel Žáček, Karel Krejza, Jakub Janda, Jana Černochová, Stanislav Blaha, Jan Bauer, Bohuslav Svoboda, Vít Vomáčka, Jan Skopeček, Petr Bendl, Libor Turek, Zbyněk Stanjura, Petr Beitl, Eva Decroix, Martin Exner, Michaela Opltová, Josef Flek

Osvojili: Jan Bartošek, Patrik Nacher, Petr Letocha, Jiří Horák

Druh vyznamenání: Řád Bílého lva, in memoriam

Sokol a legionář. Jako příslušník rakousko-uherské armády bojoval na ruské a italské frontě. V říjnu 1915 přeběhl ke spojencům. Jako čelný představitel československého zajateckého hnutí v Itálii přispěl ke vzniku československých vojenských jednotek a k jejich zapojení do zahraničního odboje. V rámci Československé divize v Itálii byl zařazen k I. praporu 33. střeleckého pluku, který jako první z našich jednotek zasáhl do bojů na italsko-rakouské frontě. J. Čapek padl v boji u Fossalty. Patřil k prvním národním hrdinům státotvorné legionářské tradice.

4.

Plk. i. m. Josef Gabčík
(7. 4. 1912 – 18. 6. 1942)

Navrhovatelka: Markéta Pekarová Adamová

Osvojili: Stanislav Berkovec, Pavel Žáček, Marek Výborný, Jan Bartošek, Radek Vondráček, Miroslav Zborovský, Radek Rozvoral, Zdeněk Kettner, Patrik Nacher, Michal Kučera, Jan Jakob, Jiří Horák, Petr Liška, Petr Gazdík, Šimon Heller

Druh vyznamenání: Řád Bílého lva, in memoriam

Příslušník československého vojska ve Velké Británii. V r. 1941 vysazen jako jeden ze dvou členů paradesantu Anthropoid na území Protektorátu Čechy a Morava. 27. května 1942 provedl s J. Kubišem útok na říšského zastupujícího protektora R. Heydricha. J. Gabčík se spolu se svými spolubojovníky skryl v kryptě chrámu sv. Cyrila a Metoděje, kde 18. června 1942 svedli boj s několikanásobnou přesilou. J. Gabčík a J. Kubiš velkou měrou napomohli k obnovení Československé republiky. V r. 1992 obdrželi in memoriam Řád M. R. Štefánika od prezidenta V. Havla.

5.

Div. gen. Čeněk Haužvic
(5. 4. 1882 – 4. 7. 1961)

Navrhovatel: Svatopluk Haugwitz

Osvojil: Pavel Žáček

Druh vyznamenání: Řád Bílého lva, in memoriam

Vojenský zpravodajec. Založil tradici vojenského zpravodajství po r. 1918. Přednosta zpravodajského oddělení Vojenského odboru Ministerstva národní obrany, posléze v čele zpravodajského oddělení Hlavního štábu čs. branné moci. Pod vedením Č. Haužvice Československo zpravodajsky ustálo pokusy sudetských Němců a Maďarů o separatismus a narušení územní celistvosti. Jeho činnost pro bezpečnost Československa byla oceněna nejvyšším státním vyznamenáním Francie, Řádem čestné legie v r. 1921. Po r. 1948 degradován, hodnost navracena v r. 2014.

6.

Arm. gen. Sergěj Jan Ingr
(2. 9. 1894 – 17. 6. 1956)

Navrhovatel: Petr Něnička

Osvojili: Jana Bačíková, Stanislav Berkovec, Pavel Žáček, Jan Bureš, Lubomír Wenzl, Petr Liška

Druh vyznamenání: Řád Bílého lva, in memoriam

Legionář, ministr a velvyslanec. Během první světové války prošel všemi skupinami československých legií. Po r. 1918 se zapojil do práce v armádě. Po okupaci patřil mezi zakládající členy odbojové organizace Obrana národa. Posléze odešel do exilu. Působil v Paříži jako náčelník Československé vojenské správy. Po evakuaci do Velké Británie od července 1940 ministr národní obrany čs. exilové vlády v Londýně, od září 1944 hlavní velitel čs. branné moci. V dubnu 1945 na nátlak komunistů z politických důvodů odstaven. Posléze jmenován velvyslancem v Nizozemsku. Po únorovém převratu v r. 1948 však na funkci rezignoval a zůstal v exilu. I nadále aktivně bojoval proti komunistickému režimu v Československu. V r. 1991 obdržel Řád M. R. Štefánika, in memoriam.

7.

Plk. i. m. Karel Janšta
(9. 12. 1912 – 10. 1. 1986)

Navrhovatelka: Jana Černochová

Osvojili: Pavel Žáček, Jan Bartošek, Zdeněk Kettner

Druh vyznamenání: Řád Bílého lva, in memoriam

Letec, pilotní střelec Britského královského letectva. Po německé okupaci Československa odešel do zahraničí, posléze se připojil k 311. bombardovací peruti RAF. Jako instruktor vedl výcvik ve střelbě z palubních zbraní. V květnu 1943 jmenován členem Státní rady československé v Londýně. Po návratu do vlasti vyřazen z armády, od r. 1952 pracoval jako asfaltér a dlaždič. Byl perzekvován v osobním i politickém životě. Rehabilitován až v období pražského jara a po r. 1989.

8.

JUDr. Karel Kramář
(27. 12. 1860 – 26. 5. 1937)

Navrhovatel: Jaroslav Foldyna

Osvojili: Pavel Žáček, Marek Výborný, Zdeněk Kettner, Patrik Nacher

Druh vyznamenání: Řád Bílého lva, in memoriam

Právník a politik. Představitel domácího protirakouského odboje. V červenci 1916 spolu s A. Rašínem odsouzen za velezradu, o rok později amnestován. První ministerský předseda československé vlády; přežil pokus o atentát v lednu 1919. Vedoucí československé delegace na Pařížské mírové konferenci. Dlouholetý předseda Československé národní demokracie (později Národního sjednocení) a poslanec. Představitel pravicového liberálně nacionalistického tábora v meziválečném Československu. Autor řady studií a spisů právně historických, národohospodářských a politických.

9.

Pplk. Václav Kropáček
(22. 6. 1898 – 13. 12. 1943)

Navrhovatelka: Jana Černochová

Osvojili: Pavel Žáček

Druh vyznamenání: Řád Bílého lva, in memoriam

Legionář, příslušník protinacistického odboje. V řadách československých legií bojoval na italské frontě. Po návratu do vlasti se zúčastnil osvobození Slovenska od maďarského vpádu. Poté sloužil v různých armádních funkcích na Slovensku. V r. 1930 absolvoval Válečnou školu v Praze, posléze nastoupil k Hlavnímu štábu československé branné moci, dále byl přednostou vojenského kabinetu ministra národní obrany. Po okupaci Československa se

stal členem Obrany národa a intenzivně pracoval pro odboj. V prosinci 1939 zatčen gestapem, v létě 1943 převezen do Budyšína a pak do Drážďan. Odsouzen za velezradu k trestu smrti.

10.

Plk. i. m. Jan Kubiš
(24. 6. 1913 – 18. 6. 1942)

Navrhovatelka: Markéta Pekarová Adamová

Osvojili: Stanislav Berkovec, Pavel Žáček, Marek Výborný, Jan Bartošek, Radek Vondráček, Miroslav Zborovský, Radek Rozvoral, Zdeněk Kettner, Patrik Nacher, Michal Kučera, Jan Jakob, Jiří Horák, Petr Liška, Petr Gazdík, Šimon Heller

Druh vyznamenání: Řád Bílého lva, in memoriam

Příslušník československého vojska ve Velké Británii. V r. 1941 vysazen jako jeden ze dvou členů paradesantu Anthropoid na území Protektorátu Čechy a Morava. 27. května 1942 provedl s J. Gabčíkem útok na zastupujícího říšského protektora R. Heydricha. J. Kubiš se spolu se svými spolubojovníky ukryl v kryptě chrámu sv. Cyrila a Metoděje, kde 18. června 1942 svedli boj s několikanásobnou přesilou. J. Kubiš a J. Gabčík tak velkou měrou napomohli k obnovení Československé republiky. V r. 1992 obdrželi in memoriam Řád M. R. Štefánika od prezidenta V. Havla.

11.

Zdena Mašínová st.
(20. 5. 1907 – 12. 6. 1956)

Navrhovatel: České a Slovenské sdružení v Kanadě

Osvojili: Martin Exner, Pavel Žáček, Jan Bartošek, Michal Kučera, Jan Jakob, Šimon Heller

Druh vyznamenání: Řád Bílého lva, in memoriam

Matka bratrů Mašínových. V době soudního procesu s Miladou Horákovou organizovala podpisovou petici za její omilostnění. Zatčena za odbojovou činnost svých synů. Dne 3. června 1956 v samostatném vykonstruovaném procesu odsouzena na 25 let žaláře za údajný čin velezrady a špionáže, přičemž obžaloba požadovala trest smrti. Byla umístěna do tábora nucených prací v Pardubicích a posléze do vězeňské nemocnice v Praze na Pankráci, kde zemřela. V r. 1998 jí byl udělen prezidentem V. Havlem Řád T. G. Masaryka in memoriam.

12.

Brig. gen. František Moravec

(23. 7. 1895 – 26. 7. 1966)

Navrhovatelé: Marta Šenkapounová, David Lupáč

Osvojili: Pavel Žáček, Stanislav Berkovec, Jan Bartošek, Zdeněk Kettner, Patrik Nacher, Jan Bureš

Druh vyznamenání: Řád Bílého lva, in memoriam

Účastník prvního, druhého i třetího odboje. Za první světové války důstojník čs. legií v Rusku, ve Francii a Itálii. Od r. 1918 aktivní důstojník v Československé armádě. Zasloužil se o vysokou profesionální úroveň československé rozvědky, kterou plně zapojil do přípravy obrany proti hroící agresí ze strany nacistického Německa. Řídil čs. exilovou zpravodajskou službu. Iniciátor operace Anthropoid. Po únorovém převratu r. 1948 odešel do exilu. Ve spolupráci s CIA a Radou svobodného Československa vytvořil v Německu zpravodajskou centrálu působící proti komunistickému režimu v Československu. Posléze se usadil v USA, kde působil jako zpravodajský analytik. V r. 1991 mu prezident V. Havel udělil Řád M. R. Štefánika in memoriam.

13.

Plk. i. m. Ctibor Novák

(25. 10. 1902 – 2. 5. 1955)

Navrhovatel: České a Slovenské sdružení v Kanadě

Osvojili: Martin Exner, Pavel Žáček, Michal Kučera, Jan Jakob, Šimon Heller

Druh vyznamenání: Řád Bílého lva, in memoriam

Strýc bratrů Mašínových, voják z povolání, účastník druhého československého odboje. Po podepsání mnichovské dohody opustil československou armádu a přestěhoval se do Berlína. V září r. 1939 uskutečnil bombový útok na německé ministerstvo letectví a na policejní ředitelství v Berlíně. Při pokusu o útěk do zahraničí zadržen a odsouzen, osvobozen teprve na konci války. V letech 1945–1946 působil jako velitel internačních táborů pro Němce. Společně se svými synovci se zapojil do protikomunistického odboje. Když se bratrům Mašínovým podařilo koncem října r. 1953 uprchnout, byl obžalován z velezrady a odsouzen k trestu smrti společně s Václavem Švédou a Zbyňkem Janatou. V r. 1990 rehabilitován.

14.

František Pecháček
(15. 2. 1896 – 3. 2. 1944)

Navrhovatelka: Jana Černochová

Osvojili: Pavel Žáček, Jan Bartošek, Markéta Pekarová Adamová

Druh vyznamenání: Řád Bílého lva, in memoriam

Sokol, voják, sportovec, představitel protinacistického odboje. Po první světové válce vstoupil do armády a vedl školu pro výcvik tělesné zdatnosti. Mistr světa ve sportovní gymnastice (r. 1922). Vedoucí cvičitelské školy Československé obce sokolské a autor nejslavnější sokolské skladby *Přísaha republiky*. Po vypuknutí války zemský velitel odbojové organizace Obec sokolská v odboji. Spolupracoval s parašutisty z Velké Británie, podporoval atentát na R. Heydricha. Po zatčení odolával mučení, aniž by zradil své spolubojovníky. Zavražděn v koncentračním táboře Mauthausen.

15.

Doc. JUDr. Petr Pithart, dr. h. c.

Navrhovatelé: Pavel Bělobrádek, Barbora Urbanová, Karel Tureček

Osvojili: Marek Výborný, Jan Jakob, Karel Smetana, Matěj Ondřej Havel, Šimon Heller

Druh vyznamenání: Řád Bílého lva

Právnický, politolog, politik a vysokoškolský pedagog. Po podpisu Charty 77 působil v disentu a angažoval se i v oblasti samizdatové literatury, pracoval převážně v dělnických profesích. Po revoluci v r. 1989 představitel Občanského fóra. V letech 1990–1992 předseda vlády ČR, později předseda Senátu nebo též místopředseda Senátu. Působil rovněž jako vedoucí Katedry politologie a sociologie Právnické fakulty UK.

Jako politik i jako pedagog významně přispěl k budování demokratických institucí českého státu a zvyšování politické kultury i vzdělanosti v otázkách politiky. Je držitelem několika vysokých zahraničních ocenění.

16.

JUDr. Alois Rašín
(18. 10. 1867 – 18. 2. 1923)

Navrhovatelé: Zdeněk Kettner, Karel Sládeček, Iveta Štefanová, Jiří Kobza

Osvojili: Pavel Žáček, Marek Výborný, Patrik Nacher, Věra Adámková, Jan Bureš, Jan Jakob

Druh vyznamenání: Řád Bílého lva, in memoriam

Právník a politik, národohospodář. Představitel domácího protirakouského odboje. V červnu 1916 spolu s K. Kramářem odsouzen za velezradu, o rok později amnestován. Patřil mezi tzv. muže 28. října, kteří vyhlásili československou samostatnost. Autor prvního zákona československého státu. Jako ministr financí provedl odluku československé měny od inflační měny rakouské. Realizoval úsporná opatření a snižoval veřejné výdaje. Postřelen devatenáctiletým anarchistou Josefem Šoupalem. Zraněním podlehl šest týdnů po atentátu.

17.

Arm. gen. Jan Syrový
(24. 1. 1888 – 17. 10. 1970)

Navrhovatel: Drahoslav Ryba

Osvojili: Stanislav Berkovec, Pavel Žáček, Patrik Nacher

Druh vyznamenání: Řád Bílého lva, in memoriam

Legionář, v první světové válce jeden z velitelů československých legií v Rusku. V letech 1926–1933 náčelník Hlavního štábu čs. branné moci, posléze generální inspektor čs. branné moci. Dne 23. září 1938 jmenován předsedou vlády a ministrem národní obrany. Z čela vlády odešel v prosinci 1938, avšak nadále setrval ve funkci ministra národní obrany. 15. března 1939 musel vydat rozkaz, jenž armádě ukládal, aby se nestavěla na odpor přicházejícím okupantům. Za protektorátu finančně podporoval odboj, ačkoliv byl sledován nacistickým bezpečnostním aparátem. Krátce po osvobození zatčen a křivě obviněn z kolaborace. V r. 1947 odsouzen, v r. 1960 amnestován. V říjnu 2022 byl zproštěn všech obvinění a v plném rozsahu rehabilitován včetně navrácení hodnosti a vyznamenání.

18.

Plk. i. m. Antonín Velebnovský
(15. 4. 1915 – 16. 7. 1941)

Navrhovatelka: Pavla Golasowská

Osvojili: Pavel Žáček, Zdeněk Kettner

Druh vyznamenání: Řád Bílého lva, in memoriam

Pilot, příslušník Britského královského letectva. V květnu 1940 zařazen k francouzskému letectvu, kde působil jako operační pilot. Po kapitulaci Francie se přesunul do Velké Británie a stal se pilotem 85. perutě RAF. Od května 1941 velitel letky u 1. britské noční stíhací skvadrony. Byl vynikajícím pilotem, všeobecně uznávaným, který se vyznamenal v bojových akcích s nepřítelem. Zemřel po střetu s německými stíhačkami, kdy byl těžce raněn a jeho letoun se zřítil nedaleko letecké základny Tangmere. Pochován na vojenském hřbitově Chichester v hrabství West Sussex v jižní Anglii.

19.

PhDr. Bohumil Doležal, Ph.D.

Navrhovatelé: členové předrevoluční Demokratické iniciativy, Jan Jakob

Osvojili: Jan Bartošek, Pavel Žáček

Druh vyznamenání: Řád T. G. Masaryka

Literární kritik, politolog, publicista, poslanec a pedagog. Jako literární kritik spoluvytvářel kulturní časopis Tvář. Jeden z prvních signatářů Charty 77; v době normalizace čelil perzekuci ze strany orgánů komunistického státu. Spoluzakladatel opoziční skupiny Demokratická iniciativa (v r. 1987). Po r. 1989 se podílel na obnově politické plurality a svobodné publicistiky. V letech 1990–1992 poslanec.

B. Doležal usiloval ve své občanské i publicistické činnosti o svobodné kritické myšlení. Zasazoval se o politickou kulturu, svobodné prostředí a sounáležitost ČR s demokratickými zeměmi euroatlantického světa.

20.

Mustafa Džemilev

Navrhovatel: Václav Ryšavý

Osvojili: Martin Exner, Pavel Žáček

Druh vyznamenání: Řád T. G. Masaryka

Sovětský disident, ukrajinský politik, představitel krymskotatarské menšiny na Ukrajině. Dlouhodobě vězněn sovětským komunistickým režimem a pronásledován mj. z důvodu otevřeného nesouhlasu se sovětskou okupací Československa v r. 1968. U příležitosti 30. výročí okupace jej v Praze spolu s dalšími někdejšími disidenty přijal prezident Václav Havel, se kterým se Mustafa Džemilev setkal několikrát. M. Džemilev bojuje proti okupaci Krymu, bezpráví a ruskému vlivu obecně.

21.

Petr Ginz

(1. 2. 1928 – 28. 9. 1944)

Navrhovatel: Jiří Doušek

Osvojili: Pavel Žáček, Marek Výborný, Patrik Nacher, Jan Jakob

Druh vyznamenání: Řád T. G. Masaryka, in memoriam

Chlapec částečně židovského původu. V říjnu 1942 zařazen do transportu do Terezína. Spolu s dalšími chlapci byl umístěn na blok L 417. Chlapci se vzdělávali a měli vlastní samosprávu postavenou na demokratických principech. P. Ginz se stal jednou z vůdčích osobností a začal s ostatními vydávat časopis Vedem. Do časopisu, který redigoval, psal články, básně, úvodník a maloval ilustrace. P. Ginz, stejně jako další zainteresovaní, při tvorbě a distribuci časopisu velmi riskoval. Byl však cílevědomý a nutil i ostatní se zapojit. Tím držel prapor humanity a kultury v místě, jenž tyto hodnoty popírá. P. Ginz zemřel v Osvětimi.

22.

Elena Gorolová

Navrhovatelka: Klára Kocmanová

Druh vyznamenání: Řád T. G. Masaryka

Lidskoprávní aktivistka a sociální pracovnice. Jedna z nuceně sterilizovaných romských žen; roky bojovala za jejich odškodnění. Pracuje jako terénní pracovnice v neziskové organizaci Vzájemné soužití, která se metodou komunitní práce pokouší zlepšit sociální a životní podmínky chudých a potřebných rodin. Televizní stanice BBC E. Gorolovou zařadila mezi sto vlivných a inspirativních žen pro rok 2018. Získala též cenu Alice Masarykové za prosazování lidských práv v Česku, kterou uděluje Velvyslanectví Spojených států amerických.

23.

RNDr. Jiří Grygar, CSc.

Navrhovatelé: Pavel Bělobrádek, Michael Rataj, Vítězslav Dostál

Osvojili: Stanislav Berkovec, Jan Bartošek, Marek Výborný, Věra Kovářová, Zdeněk Kettner, Petr Letocha, Jiří Horák, Matěj Ondřej Havel, Šimon Heller

Druh vyznamenání: Řád T. G. Masaryka

Astronom a astrofyzik, významný popularizátor vědy v oblasti astronomie, astrofyziky a vztahu vědy a víry. Autor více než dvou set odborných prací a celé řady populárně naučných publikací a vzdělávacích pořadů. Člen, místopředseda i předseda České učené společnosti a viceprezident Evropské rady skeptických organizací (2001–2010) a mnoha dalších odborných i jiných organizací. Za svoji vědeckou a popularizační činnost získal mnoho vysokých ocenění. Je po něm pojmenována planetka č. 3 336.

J. Grygar se celý svůj život významným způsobem zasazuje o porozumění a spolupráci mezi lidmi na poli vědeckém, kulturním i společenském.

24.

JUDr. Jiří Hejda (25. 2. 1895 – 25. 4. 1985)

Navrhovatelé: Jan Jakob, Roman Bělouš

Osvojil: Pavel Žáček

Druh vyznamenání: Řád T. G. Masaryka, in memoriam

Národohospodář, novinář a publicista, spisovatel. Vystudoval práva. Od r. 1926 spolupracovník Peroutkovy *Přítomnosti*, národohospodářský redaktor *Lidových novin*, *Českého slova*. Za nacistické okupace činný v domácím odboji. V letech 1945–1948 spolupracovník *Svobodného slova* a *Dneška*, autor hospodářského programu národně socialistické strany a člen Ústřední plánovací komise za národně socialistickou stranu. V prosinci 1949 zatčen, obviněn z protistátní činnosti a v červnu 1950 v procesu s Miladou Horákovou odsouzen k doživotnímu žaláři. V r. 1962 amnestován. Po zbytek svého života se nemohl profesně realizovat. Autor knihy *Žil jsem zbytečně* a dalších publikací.

25.

Mgr. Ilja Hradecký

Navrhovatelka: Markéta Pekarová Adamová

Osvojila: Klára Kocmanová

Druh vyznamenání: Řád T. G. Masaryka

Zakladatel a dlouholetý ředitel neziskové organizace Naděje, jednoho z největších poskytovatelů sociálních služeb v ČR. V r. 1992 založil Společnost pro rozvoj potravinových bank a v r. 1994 inicioval vznik České federace potravinových bank. Je uznávaným odborníkem na problematiku chudoby a bezdomovectví. Svou dlouholetou a vytrvalou prací se zasloužil nejen o rozsah činnosti a služeb Naděje, ale o celkový rozvoj sociálních služeb v České republice a v neposlední řadě nemalou měrou napomohl i k lepšímu vnímání osob v nouzi většinou společností. Za svou činnost získal několik ocenění.

26.

Mons. ThDr. Josef Jiran

(8. 3. 1927 – 10. 8. 2001)

Navrhovatel: Pavel Sekyrka

Osvojil: Jan Bartošek

Druh vyznamenání: Řád T. G. Masaryka, in memoriam

Katolický kněz, čestný papežský prelát, písecký děkan. Na kněze byl vysvěcen v r. 1952, brzy mu však byl odňat státní souhlas a pracoval v různých dělnických profesích. V roce 1968 emigroval a působil ve Švýcarsku a Německu, odkud od 70. let organizoval charitativní činnost pro Československo a finančně podporoval československou církev. Do Písku se vrátil v roce 1990 a stal se děkanem. I nadále se věnoval rozsáhlé charitativní činnosti. V r. 1994 ho papež Jan Pavel II. jmenoval za zásluhy monsignorem s titulem čestného papežského preláta. J. Jiran byl mimořádným příkladem projevu humanity a lidskosti.

27.

Prof. Josef Kalvoda, Ph.D.

(15. 1. 1923 – 8. 3. 1999)

Navrhovatelka: Martina Ochodnická

Osvojil: Pavel Žáček

Druh vyznamenání: Řád T. G. Masaryka, in memoriam

Historik, pedagog, představitel českého protikomunistického odboje v zahraničí. Pro své protikomunistické postoje v r. 1948 zatčen StB a vyšetřován. Podařilo se mu dostat do americké zóny Německa. Po r. 1951 se usadil v USA a stal se univerzitním profesorem v oboru

politologie a soudobé dějiny. Zapojil se do činnosti československého exilu. Zpracovával analýzy mezinárodní situace a sovětské strategie ve studené válce, které využívaly americké vládní instituce. Publikoval několik významných monografií a dále byl autorem stovky článků, polemik, studií a úvah.

Přínos J. Kalvody spočívá jak v jeho vědecké činnosti, tak i v boji za demokracii, svobodu a spravedlnost.

28.

JUDr. Otakar Klapka

(27. 4. 1891 – 4. 10. 1941)

Navrhovatel: Karel Rais

Osvojil: Pavel Žáček

Druh vyznamenání: Řád T. G. Masaryka, in memoriam

Právník a politik. Poslanec Národního shromáždění. Autor řady odborných prací z oblasti samosprávy. Primátor hlavního města Prahy. Jeden z organizátorů domácího protinacistického odboje napojeného na organizaci Obrana národa. V červenci 1940 O. Klapka zatčen gestapem. Z rozkazu nového říšského protektora R. Heydricha zahájen soudní proces. Odsouzen k trestu smrti, zastřelen v ruzyňských kasárnách.

O. Klapka měl vlastenecký vztah k československému lidu a neváhal položit vlastní život v boji proti německé okupační správě.

29.

Doc. PhDr. Josef Kratochvíl

(9. 3. 1882 – 7. 4. 1940)

Navrhovatel: Vojtěch Novotný

Osvojil: Marek Výborný

Druh vyznamenání: Řád T. G. Masaryka, in memoriam

Filozof, pedagog, spisovatel a publicista. Profesor na reálném gymnáziu, knihovník Zemské a univerzitní knihovny v Brně, docent filozofie na Teologické fakultě UK v Praze. Zabýval se problémem boha a duše v antické filozofii a mystikou. Věnoval se i otázkám pedagogickým a sociálním. Patřil k zakládajícím členům Československé strany lidové. Signatář provolání o založení místní skupiny Československé ligy proti antisemitismu v Brně. Veřejně vystupoval na obranu perzekvované židovské komunity v Německu. V lednu 1940 zatčen, zemřel na následky výslechů.

30.

Prof. PhDr. Ing. Josef Kratochvíl
(1. 1. 1915 – 26. 5. 2001)

Navrhovatel: Jan Kratochvíl

Osvojil: Pavel Žáček

Druh vyznamenání: Řád T. G. Masaryka, in memoriam

Učitel, spisovatel, ornitolog, vysokoškolský pedagog a skaut, náčelník českých exilových skautů. Po r. 1948 odešel do západní zóny a pracoval pro americkou zpravodajskou službu. Od r. 1954 žil v Německu, přednášel na vysokých školách. Po celou dobu svého pobytu v Německu usiloval o to, aby si děti českých exulantů udržely národní identitu a znalost jazyka. Pracoval pro Svobodnou Evropu a Hlas Ameriky. Ve Vídni založil centrálu protikomunistické rozvědky. Evropský náčelník exilového Junáka Skauta. Do vlasti se vrátil až po r. 1989.

31.

Mgr. Daniel Kroupa, Ph.D.

Navrhovatelka: Barbora Urbanová

Osvojil: Rudolf Salvetr

Druh vyznamenání: Řád T. G. Masaryka

Politik, chartista, disident z okruhu Václava Havla, organizátor bytových filozofických seminářů. Po sametové revoluci v roce 1989 působil patnáct let v politice jako člen československého, poté českého parlamentu i Evropského parlamentu. Podílel se na přípravě Listiny základních práv a svobod, České ústavy i na reformě vysokého školství. Působil v Etické komisi Ministerstva zdravotnictví i v Radě vlády pro lidská práva. Po odchodu z politiky pracoval v sociálních službách nebo jako vysokoškolský pedagog. D. Kroupa se významnou měrou zasadil o listopadové i polistopadové dění v české politice a vybudování moderního svobodného českého státu.

32.

Tomáš Löwenbach
(6. 6. 1926 – 31. 5. 2015)

Navrhovatel: Martin Baxa

Druh vyznamenání: Řád T. G. Masaryka, in memoriam

V mládí byl nacistickými zákony označen za žida a prošel ghettem Terezín, Osvětimí a Mauthausenem, v roce 1948 emigroval. Jeho zkušenost oběti pronásledování a uprchlíka před totalitou ho přivedla k práci v Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky. V době jeho působení získalo UNHCR Nobelovu cenu za mír. Po odchodu do důchodu v roce 1986 sháněl na Západě finanční prostředky pro československou protikomunistickou opozici, především

díky jeho úsilí se dařilo tisknout významné množství samizdatových Lidových novin. Po pádu komunistické diktatury v někdejší vlasti inspiroval zformování studijních oborů zabývajících se péčí o azylanty.

33.

Zdena Mašínová ml.

Navrhovatelé: Jana Černochová, Ondřej Kolář

Osvojili: Pavel Žáček, Jan Bartošek, Michal Kučera, Petr Gazdík, Šimon Heller

Druh vyznamenání: Řád T. G. Masaryka

Dcera Josefa Mašína a Zdeny Mašínové, sestra Ctirada a Josefa Mašínových. Po odchodu bratrů z Československa na podzim 1953 byla zatčena a vyslýchána. Po propuštění sledována StB, a to až do r. 1965. Pracovala jako pomocná síla v laboratořích. V 90. letech dosáhla rehabilitace své matky Zdeny Mašínové a strýce Ctibora Nováka. V r. 2018 získala po dlouhém soudním sporu Lošanský statek, kde byl vytvořen veřejně přístupný Památník tří odbojů. Z. Mašínová ml. celý život snášela útrapy totalitních režimů. Patří mezi příklady opravdových vlastenců.

34.

Augustin Navrátil

(22. 12. 1928 – 2. 5. 2003)

Navrhovatel: Martin Baxa

Osvojili: Marek Výborný, Pavel Žáček

Druh vyznamenání: Řád T. G. Masaryka, in memoriam

Katolický aktivista, disident, signatář Charty 77 a soukromě hospodařící moravský zemědělec. Autor petice Podněty katolíků k řešení situace věřících občanů (Moravská výzva), která v jednatřiceti bodech požadovala náboženskou svobodu. Do listopadu 1989 petici podepsalo více než půl milionu lidí; šlo o jednu z nejmasovějších akcí proti komunistickému režimu ve východním bloku. Byl z politických důvodů dva roky vězněn a rok a půl násilně internován na psychiatrické klinice. Se svou manželkou vychoval devět dětí.

35.

Šimon Pánek

Navrhovatelky: Božena Čížková, Lucie Potůčková

Osvojili: Marek Výborný, Pavel Žáček, Markéta Pekarová Adamová, Michaela Šebelová, Olga Richterová, Jan Jakob, Šimon Heller

Druh vyznamenání: Řád T. G. Masaryka

Ředitel společnosti Člověk v tísni, výrazná osobnost charitativní činnosti v ČR i v zahraničí. Jako student byl vůdcem několika stávek proti režimu během sametové revoluce v r. 1989, následně se krátce pohyboval v politice. Po r. 1990 se zúčastnil mnoha humanitárních misí. Nasazení Š. Pánka a jeho přínos neziskovému sektoru a veřejnému vzdělávání v oblasti lidských práv, humanitární pomoci a solidarity je výjimečné. V r. 2023 oceněn francouzským Řádem čestné legie.

36.

Pavel Pecháček

(2. 7. 1940 – 16. 1. 2023)

Navrhovatel: Marek Výborný, Pavel Bělobrádek

Osvojila: Věra Kovářová

Druh vyznamenání: Řád T. G. Masaryka, in memoriam

Novinář, rozhlasový režisér, manažer. Na podzim r. 1968 odešel do exilu. Působil v československém vysílání rozhlasové stanice Svobodná Evropa v Mnichově. Od r. 1975 redaktorem a reportérem Hlasu Ameriky, kde se později stal vedoucím československého vysílání a vytvořil jeho novou programovou stavbu. Po r. 1989 se vrátil opět do rádia Svobodná Evropa jako ředitel českého vysílání, které skončilo v r. 1994. S českou redakcí přešel do nově zřízeného vysílání Český rozhlas 6 / Rádio Svobodná Evropa, kde zastával funkci šéfredaktora. Patřil do skupiny lidí, která pomohla založit cenu Ferdinanda Peroutky.

37.

Heinz Prossnitz

(9. 6. 1926 – 28. 10. 1944)

Navrhovatel: Martin Baxa

Osvojili: Marek Výborný, Pavel Žáček

Druh vyznamenání: Řád T. G. Masaryka, in memoriam

Před válkou student pražského reálného gymnázia, skaut a člen mládežnické sionistické skupiny Havlagah (Zdrženlivost). Během nacistické okupace se svými mladými přáteli sháněl peníze a potraviny a posílal je lidem vězněným v ghettech Terezín a Lodž, ve vyhlazovacím táboře Birkenau a v koncentračních táborech v Sachsenhausenu a v Hamburku. Navzdory válečné nouzi i faktu, že byl sám na základě nacistických protizidovských zákonů vystaven

perzekuci, se mu před vlastní deportací podařilo shromáždit a odeslat potřebným téměř deset tun potravin a šatů. Na konci října 1944 byl ve svých osmnácti letech zavražděn v plynových komorách Birkenau.

38.

Čeněk Růžička
(28. 10. 1946 – 9. 12. 2022)

Navrhovatelé: Cyril Koky, Markéta Pekarová Adamová

Osvojili: Marek Výborný, Pavel Žáček

Druh vyznamenání: Řád T. G. Masaryka, in memoriam

Romský aktivista, spoluzakladatel Výboru pro odškodnění romského holocaustu. Patřil do rodiny původních českých Romů, kteří byli za druhé světové války rasově perzekvováni. Č. Růžička dlouhodobě připomínal události romského holocaustu, věnoval se přednáškové a osvětové činnosti. Za neúnavnou snahu dosáhnout satisfakce pro oběti romského holocaustu obdržel v roce 2017 medaili Artis Bohemiae Amicis od ministra kultury a Cenu Alice Garrigue Masarykové. Zasloužil se o to, že vepřín v Letech je dnes již minulostí, stejně jako o vznik Centra Romů a Sintů, které v Letech u Písku vzniká.

39.

JUDr. Pavel Rychetský, dr. h. c.

Navrhovatelka: Věra Kovářová

Osvojili: Markéta Pekarová Adamová, Matěj Ondřej Havel, Jan Bartošek

Druh vyznamenání: Řád T. G. Masaryka

Politik, právník, předseda Ústavního soudu ČR. Spoluzakladatel a signatář Charty 77. V listopadu 1989 stál u vzniku Občanského fóra. V letech 1990–1992 místopředseda vlády ČSFR a předseda Legislativní rady vlády. Během prvních voleb do Senátu byl zvolen senátorem a v letech 1998–2003 zastával funkce vicepremiéra, ministra spravedlnosti a předsedy Legislativní rady vlády. V srpnu 2003 byl jmenován soudcem a předsedou Ústavního soudu ČR. Je držitelem mnoha domácích i vysokých zahraničních ocenění.

P. Rychetský je uznávanou osobností v oblasti právní vědy a svým celoživotním působením se nepopíratelně zasloužil o budování právního státu, rozvoj demokracie a hodnot lidskosti.

40.

Marie Schmolková
(23. 6. 1893 – 27. 3. 1940)

Navrhovatel: Martin Baxa

Osvojil: Pavel Žáček

Druh vyznamenání: Řád T. G. Masaryka, in memoriam

Lidskoprávní aktivistka, sociální pracovnice, bojovnice za ženská práva a předsedkyně Národního koordináčního výboru pro uprchlíky. Měla klíčový podíl na péči o lidi prchající ve 30. letech z Německa do Československa před nacisty. Spolu s dalšími se zásadně zasloužila o akci Britského výboru pro uprchlíky z Československa, díky které bylo v rámci tzv. kinder transportů zachráněno 669 židovských dětí před nacisty. 16. března 1939 byla uvězněna gestapem a dva měsíce vyslýchána, později měla se svolením nacistů v Paříži a v Londýně vyjednat další možnosti emigrace z Československa. V Londýně ji zastihl začátek války, tam také na následky totálního vyčerpání organismu zemřela. Navzdory svým mimořádným zásluhám byla po válce zapomenuta.

41.

Prof. PhDr. Jan Sokol, CSc., Ph.D.
(18. 4. 1936 – 16. 2. 2021)

Navrhovatel: Jakub Michálek

Osvojili: Markéta Pekarová Adamová, Marek Výborný, Jan Bartošek, Jan Jakob, Matěj Ondřej Havel, Šimon Heller

Druh vyznamenání: Řád T. G. Masaryka, in memoriam

Filozof, vysokoškolský pedagog, publicista a politik. Vystudoval obor matematika na Matematicko-fyzikální fakultě UK. Po dokončení studia pracoval až do revoluce jako programátor a odborník na počítače. Signatář Charty 77. Po sametové revoluci se začal primárně věnovat kulturní a filozofické problematice. Přednášel filozofii, antropologii a religionistiku. Od roku 2000 stálý vyučující na nově vzniklé Fakultě humanitních studií UK. Po celý život byl politicky aktivní. Poslanec za Občanské fórum, v r. 1998 byl přibližně půl roku ministr školství. V r. 2003 neúspěšně kandidoval na prezidenta. Poté se věnoval především činnosti v akademické sféře.

42.

Prof. PhDr. Stanislav Sousedík CSc., dr. h. c.

Navrhovatelé: Tomáš Machula, Jan Bartošek

Osvojil: Marek Výborný

Druh vyznamenání: Řád T. G. Masaryka

Filozof. Vyloučen ze studia Vysoké školy ekonomické v Praze pro své protirežimní postoje. Pracoval jako stavební dělník a lektor cizích jazyků. Posléze externě studoval filozofii a němčinu na Filozofické fakultě UK. V 70. letech navštěvoval bytový seminář Jana Patočky. S. Sousedík se zabývá dějinami evropské filozofie 15. – 17. století; pokouší se o obnovu metafyziky na tomistickém základě. Autor řady filozofických prací. Zasadil se o rozvoj výuky filozofie a filozofického bádání na dalších českých univerzitách. Celý život S. Sousedíka je cestou za poznáním pravdy, věností svobodě a lidským i křesťanským hodnotám, které vždy zachovával a hájil.

43.

Mgr. Jarmila Stibicová

Navrhovatel: Jiří Hájek

Osvojili: Pavel Žáček, Marek Výborný

Druh vyznamenání: Řád T. G. Masaryka

Pedagožka, bojovnice za lidská práva. Po invazi v r. 1968 se otevřeně postavila proti režimu. Organizovala stávky a hladovky, během prvního výročí srpnové okupace se podílela na letákových akcích, za což byla podmíněčně odsouzena. Po nuceném odchodu ze zaměstnání pracovala jako uklízečka. Signatářka Charty 77; ona i její rodina sledování státní bezpečností. Pomáhala distribuovat ilegální a zahraniční tiskoviny a literaturu, organizovala petice. Angažovala se v organizacích jako Demokratická iniciativa, Iniciativa sociální obrany, Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných, později Občanské fórum a Amnesty International. J. Stibicová má nezpochybnitelnou zásluhu na tom, že v naší zemi zvítězila svoboda.

44.

Mons. Josef Suchár

Navrhovatel: Petr Manda

Osvojili: Marek Výborný, Martina Ochodnická, Matěj Ondřej Havel

Druh vyznamenání: Řád T. G. Masaryka

Římskokatolický duchovní. Jako vyučený elektrikář 15 let pracoval v podnicích Zetor, Transporta a Kovopodnik. V r. 1986 tajně vysvěcen na kněze. Na počátku 90. let stál u zrodu Sdružení Neratov. Přesvědčil první rodiny, aby se do Neratova přestěhovaly, a na faře poskytuje

druhou šanci lidem, kteří v běžné společnosti neuspěli. Dodnes se aktivně podílí na obnově Neratova vlastní fyzickou prací i duchovním vedením. Právě díky němu má dnes Neratov 60 stálých obyvatel a místní sdružení přes 100 zaměstnanců, z toho přes 80 s postižením.

45.

MUDr. Marie Svatošová

Navrhovatelka: Michaela Opltová

Osvojili: Marek Výborný, Věra Kovářová, Olga Richterová, Šimon Heller, Lenka Dražilová, Renata Oulehlová

Druh vyznamenání: Řád T. G. Masaryka

Lékařka. Iniciovala založení hospicové péče v ČR a celý život se věnovala jejímu rozvíjení. Již před rokem 1989 působila jako lékařka a ze samizdatových odborných časopisů se začala dozvídat o možnostech paliativní péče. V r. 1993 založila občanské sdružení Ecce homo – Sdružení pro podporu domácí péče a hospicového hnutí. Do roku 2021 vzniklo dalších osmnáct lůžkových hospiců poskytujících paliativní péči umírajícím a nevléčitelně nemocným. Zároveň se celý život věnovala také osvětové činnosti, pořádala vzdělávací přednášky a ukazovala příklady dobré praxe.

46.

JUDr. Kateřina Šimáčková, Ph.D.

Navrhovatelka: Klára Kocmanová

Osvojila: Michaela Šebelová

Druh vyznamenání: Řád T. G. Masaryka

Právnička, advokátka. Soudkyně Nejvyššího správního soudu a soudkyně Ústavního soudu. Nyní působí jako soudkyně Evropského soudu pro lidská práva. Též byla členkou Evropské komise pro demokracii prostřednictvím práva (tzv. Benátská komise). Věnuje se výuce na Právnické fakultě MU. Autorka učebnic a odborných studií, především o tématech z oblasti lidských práv a ústavního práva. Autorka knihy *Mužské právo*. V r. 2021 oceněna francouzským Řádem čestné legie za své nasazení v oblasti lidských práv.

47.

PhDr. Jan Šolc

Navrhovatelé: Jan Berki, Ondřej Lochman

Druh vyznamenání: Řád T. G. Masaryka

Občanský aktivista, bývalý vysokoškolský pedagog, politik. Kvůli špatné kádrové situaci pracoval jako pomocný dělník, nakonec mohl dálkově vystudovat Filozofickou fakultu UK. Po srpnové okupaci vystoupil z KSČ. Pracoval jako stavební montér. Podepsal prohlášení Charty 77. Zapojil se do dění během sametové revoluce. Poslanec Federálního shromáždění. Působil v Kanceláři prezidenta republiky Václava Havla. Stal se spoluzakladatelem Etického fóra České republiky.

J. Šolc je příkladem morálně pevné osobnosti, jež po desetiletí nemohla realizovat svůj potenciál. Vždy se zasazoval o demokratické fungování společnosti a přinášel za to osobní oběti.

48.

PhDr. Jaroslav Šturma, CSc.

Navrhovatel: Aliance pro rodinu, z. s.

Osvojili: Jan Bartošek, Marek Výborný

Druh vyznamenání: Řád T. G. Masaryka

Dětský klinický psycholog, psychoterapeut. Student prof. Z. Matějčka. Při své práci se zaměřuje na děti se zdravotním handicapem. Zakladatel dětského centra Paprsek. Člen mnoha domácích i zahraničních profesních sdružení, autor řady odborných publikací. Věnuje se přednáškové činnosti na akademické půdě i pro nejširší veřejnost. Vychoval generace psychoterapeutů. Je držitelem mnoha ocenění.

J. Šturma se celý život zastává těch nejzranitelnějších a hájí jejich lidská (dětská) práva.

49.

Mgr. Kristina Taberyová

(24. 7. 1951 – 19. 1. 2023)

Navrhovatelka: Olga Richterová

Druh vyznamenání: Řád T. G. Masaryka, in memoriam

Režisérka, scénáristka a dramaturgyně. Vedoucí Útvaru výzkumu programu a auditoria a také vedoucí hodnotící komise Asociace televizních organizací. Počátkem 90. let stála u vzniku humanitární organizace Člověk v tísni a byla dlouholetou členkou správní rady této organizace. Spoluutvářela Člověka v tísni jako renomovanou mezinárodní organizaci a stála za spoluprací

Člověka v tísní a České televize a za hodnotami, které potřebuje každá demokratická společnost.

50.

Doc. PhDr. Milan Uhde

Navrhovatelka: Markéta Pekarová Adamová

Osvojili: Marek Výborný, Pavel Žáček, Patrik Nacher, Jan Jakob

Druh vyznamenání: Řád T. G. Masaryka

Spisovatel, dramatik, scénárista a politik. V předlistopadové éře spisovatel se zákazem publikovat, signatář Charty 77. Po sametové revoluci v letech 1990–1992 ministr kultury, následně předseda České národní rady, resp. Poslanecké sněmovny PČR. Jako první předseda PS se významnou měrou podílel na ustavení této organizace a zejména na nastavení jejího chodu, pravidel a normativů, na kterých PS funguje do dnešních dnů. Jako významný literát za své dílo obdržel mnohá ocenění.

51.

Leo Žídek

Navrhovatel: Jiří Carbol

Osvojili: Jan Bartošek, Pavel Žáček, Marek Výborný, Michaela Šebelová, Jan Bureš

Druh vyznamenání: Řád T. G. Masaryka

Protikomunistický odbojář, politický vězeň. Jeho rodina byla pronásledována za války i po ní. V r. 1952 se pokusil o útěk za hranice, ale padl do léčky agentů StB, následně zatčen a odsouzen za velezradu k osmi letům trestu, který vykonával převážně v těžkých podmínkách pracovních táborů. Propuštěn na svobodu byl tři měsíce před uplynutím trestu z důvodu amnestie. Se svou manželkou se podílel na organizování dovozu a distribuce samizdatové literatury do Československa.

Nyní svůj demokratický postoj uplatňuje i jako předseda ostravské pobočky Konfederace politických vězňů. Přednáší o době komunismu. Za knihu *Psáno před popravou* dostal v r. 2006 čestné uznání za literaturu faktu v rámci Ceny Egona Erwina Kische.

52.

Karel Bezdíček
(27. 1. 1888 – 9. 5. 1915)

Navrhovatel: Marek Výborný

Osvojil: Pavel Žáček

Druh vyznamenání: Medaile Za hrdinství, in memoriam

Voják, člen pařížského sokola, účastník zahraničního odboje za I. světové války. V r. 1912 odešel do Paříže, kde si otevřel krejčovskou dílnu. Organizoval protirakouské demonstrace české krajanské kolonie ve Francii. Vstoupil jako dobrovolník do francouzské cizinecké legie. Od října 1914 praporečník československé rotý Nazdar. V květnu 1915 padl v bojích u Arrasu. Jeho ostatky ani prapor nebyly po boji nalezeny. Ačkoliv se K. Bezdíček nedožil samostatného Československa, nemalou měrou se zasloužil o jeho vznik spolu s ostatními příslušníky rotý Nazdar.

53.

Prap. Pavel Farka

Navrhovatel: Šimon Heller

Osvojili: Drahoslav Ryba, Jan Bartošek, Pavel Žáček

Druh vyznamenání: Medaile Za hrdinství

Příslušník Hasičského záchranného sboru Jihočeského kraje. V květnu 2022 se náhodně ocitl u nehody motorkáře v Trhových Svinech. Poskytl těžce zraněnému muži první pomoc a tím mu zachránil život.

54.

Štěpán Gavenda
(25. 6. 1920 – 28. 6. 1954)

Navrhovatel: Jiří Boček

Osvojili: Věra Kovářová, Pavel Žáček, Jan Bartošek

Druh vyznamenání: Medaile Za hrdinství, in memoriam

Aktivní účastník třetího odboje. Po r. 1948 převedl přes hranice desítky osob, později se stal agentem chodcem pro československou zpravodajskou skupinu operující v Německu pod vedením mjr. F. Bogataje. Provedl zřejmě nejvyšší počet ilegálních cest na území tehdejšího Československa. Vytvářel síť pracovníků, přebíral zpravodajské informace, pracoval ve prospěch západních struktur. StB jej dlouho nemohla dopadnout. Nakonec však byl zatčen a po uvěznění v Leopoldově se mu podařilo uprchnout a opět se zapojit do odboje v Německu. Při dalším přechodu hranic byl však opět dopaden a odsouzen k trestu smrti.

55.

Prap. Lukáš Hirka

Navrhovatelé: Pavel Růžička, Pavla Pivoňka Vaňková, Josef Flek, Martina Ochodnická, Radovan Vích, Lubomír Wenzl, Pavel Žáček

Osvojit: Zdeněk Kettner

Druh vyznamenání: Medaile Za hrdinství

Voják, účastník tří zahraničních operací v Kosovu a Afghánistánu. Jako člen 10. provinčního rekonstrukčního týmu utrpěl v září 2012 vážné zranění hlavy při raketovém útoku na základnu Shank v afghánské provincii Lógar. Déle než rok ležel v kómatu, avšak nakonec se po sedmi letech intenzivní rehabilitace zařadil zpět do občanského života. V r. 2018 obdržel Záslužný kříž ministra obrany České republiky III. stupně.

L. Hirka je vzorem mentální síly pro mladou generaci, pro další raněné vojáky i válečné veterány. Je symbolem bojovníka a nezdolné vůle, kterou nadále prokazuje v paraatletice.

56.

Zbyněk Janata

(1. 2. 1932 – 2. 5. 1955)

Navrhovatel: České a Slovenské sdružení v Kanadě

Osvojili: Martin Exner, Pavel Žáček, Michal Kučera, Jan Jakob, Šimon Heller

Druh vyznamenání: Medaile Za hrdinství, in memoriam

Student, člen odbojové skupiny bratří Mašinů. Společně s bratry Mašinovými, M. Paumerem a V. Švédou se pokusil odejít na podzim r. 1953 do SRN. Cestou se po přestřelce na nádraží v Uckro oddělil od přátel a následně byl zatčen příslušníky Lidové policie NDR. V r. 1954 s V. Švédou vydáni do Československa, kde byli společně s C. Novákem odsouzeni k trestu smrti. V r. 1991 rehabilitován.

57.

Kpt. i. m. Lubomír Jasínek

(14. 11. 1922 – 16. 1. 1943)

Navrhovatel: Petr Beitl

Osvojili: Pavel Žáček, Jan Bartošek, Zdeněk Kettner

Druh vyznamenání: Medaile Za hrdinství, in memoriam

Radiotelegrafista, člen výsadkové skupiny Antimony, s kterou byl v říjnu 1942 vysazen u Kopidlno. Cílem výsadku bylo navázat technické spojení mezi domácím odbojem a československým ústředím v Londýně. Práce výsadku byla zmařena konfidenty. L. Jasínek

spáchal sebevraždu jedem, aby ochránil obyvatele obcí Rovensko a Veselá, jimž hrozil stejný osud jako obci Lidice.

58.

Plk. i. m. Václav Knotek
(27. 5. 1910 – 16. 6. 1948)

Navrhovatel: Hanácký Jeruzalém, z. s.

Osvojili: Radovan Vích, Pavel Žáček

Druh vyznamenání: Medaile Za hrdinství, in memoriam

Šifrant československé exilové vojenské zpravodajské služby. V r. 1939 se aktivně zapojil do domácího protinacistického odboje a před zatčením byl nucen uprchnout. V r. 1940 se přes Francii dostal do Anglie, kde pracoval ve zpravodajském odboru exilového ministerstva národní obrany, později jako vedoucí šifrového oddělení. Podílel se na přípravě operace výsadkářské skupiny Antimony. Po skončení války přednosta šifrového oddělení ministerstva vnitra; z funkce odvolán pro své protikomunistické postoje. Po únoru 1948 uprchl do Velké Británie. Později vyslán do Prahy jako agent podporovaný britskou tajnou službou. Odhalen a zatčen StB, ve vazbě spáchal sebevraždu.

59.

Josef Kouřil
(14. 3. 1883 – 30. 4. 1943)

Navrhovatel: Petr Beitl

Osvojil: Pavel Žáček

Druh vyznamenání: Medaile Za hrdinství, in memoriam

Starosta města Rovensko pod Troskami. Na začátku války projevil svou statečnost tím, že ukrýval dvě židovské rodiny. V lednu 1943 svou osobní statečností a rozvahou přispěl k záchraně města a jeho obyvatel, když došlo na rovenské plovárně k odhalení a zatčení členů skupiny Antimony. Obci Rovensko a Veselá hrozil stejný osud jako obci Lidice. Od likvidace Rovenska, Veselé a jejich obyvatel bylo nakonec upuštěno.

60.

Eduard Marek
(17. 3. 1917 – 22. 1. 2022)

Navrhovatel: Jan Jakob

Osvojili: Marek Výborný, Matěj Ondřej Havel

Druh vyznamenání: Medaile Za hrdinství, in memoriam

Pamětník odboje, osobnost skautského hnutí. Za války pomáhal svému židovskému příteli, zatčen a na několik měsíců odsouzen. Aktivní účastník Pražského povstání. Po válce obnovil svou realitní kancelář a vedl junácký oddíl. Po únoru 1948 spoluzaložil odbojovou skupinu, která byla napojena na francouzskou špionáž. V r. 1949 skupina prozrazena a E. Marek odsouzen za protistátní činnost na deset let. Převážnou část trestu si odpykal v jáchymovské oblasti, kde třídil uranovou rudu. Po r. 1989 se zasloužil o obnovu skautingu. Zemřel ve věku nedožitých 105 let.

61.

Ctirad Mašín
(11. 8. 1930 – 13. 8. 2011)

Navrhovatel: České a Slovenské sdružení v Kanadě

Osvojili: Martin Exner, Pavel Žáček, Michal Kučera, Jan Jakob, Šimon Heller

Druh vyznamenání: Medaile Za hrdinství, in memoriam

Syn nacisty popraveného generálmajora Josefa Mašína, aktivista protikomunistické rezistence. Zapojil se do protinacistického odboje, účastník Květnového povstání. Na přelomu 40. a 50. let 20. stol. založili s bratrem Josefem a několika přáteli protikomunistickou odbojovou skupinu zaměřenou na diverzní akce. V říjnu 1951 byl zatčen a v srpnu 1952 odsouzen ke dvěma a půl letům odnětí svobody za přípravu ilegálního přechodu státních hranic. Až do propuštění po amnestii prezidenta republiky v červnu 1953 byl vězněn v jáchymovských uranových táborech. V říjnu téhož roku odešel s odbojovou skupinou do SRN a odtud do USA. V letech 1953–1959 sloužil v americké armádě. Po odchodu z armády se věnoval podnikání. Žil v USA.

62.

Josef Mašín

Navrhovatel: České a slovenské sdružení v Kanadě

Osvojili: Martin Exner, Pavel Žáček, Michal Kučera, Jan Jakob, Šimon Heller

Druh vyznamenání: Medaile Za hrdinství

Syn nacisty popraveného generálmajora Josefa Mašína, aktivista protikomunistické rezistence. Zapojil se do protinacistického odboje, účastník Květnového povstání. Na přelomu 40. a 50. let 20. stol. založili s bratrem Ctíradem a několika přáteli protikomunistickou odbojovou skupinu zaměřenou na diverzní akce. V r. 1951 zatčen za přípravu ilegálního přechodu státních hranic, propuštěn po dvou měsících pro nedostatek důkazů. V r. 1953 opět několik týdnů ve vazbě ze stejných důvodů. V říjnu téhož roku odešel s odbojovou skupinou do SRN a odtud do USA. V letech 1953–1959 sloužil v americké armádě. Po odchodu z armády se věnoval podnikání v Kolíně nad Rýnem. Od r. 1980 žije v USA.

63.

Cyril Musil

(26. 11. 1907 – 17. 4. 1977)

Navrhovatelé: Hynek Jurman, Jan Plachý

Osvojil: Pavel Žáček, Jan Jakob

Druh vyznamenání: Medaile Za hrdinství, in memoriam

Lyžařský reprezentant, příslušník odboje. Za války se aktivně zapojil do protinacistického odboje, ukrýval a podporoval několik významných odbojářů z různých protinacistických uskupení. Po válce odmítl spolupracovat s komunistickou státní policií, v r. 1949 zatčen a odsouzen ke dvaceti letům vězení v zinscenovaném procesu. Z věznice utekl a přes Rakousko a Německo se dostal do Kanady, kde provozoval ski obchod. Zemřel osamocený ve svém srubu, okolnosti jeho smrti nejsou známy. Jeho rodina byla v Československu perzekvována.

64.

Plk. Ing. Jiří Němčík

Navrhovatelka: Markéta Pekarová Adamová

Druh vyznamenání: Medaile Za hrdinství

Náměstek ředitele Hasičského záchranného sboru Moravskoslezského kraje, velitel záchranného týmu USAR, který vyrazil na pomoc do zemětřesením postiženého Turecka. Tým USAR během deseti dnů v nejpostiženější oblasti našel v troskách domů 78 osob, avšak již

bez známek života. Český tým USAR byl na místě mezi prvními a při záchranných pracích patřil mezi nejaktivnější.

Jelikož nelze na vyznamenání navrhnout celý tým, je J. Němeček vybrán jakožto zástupce USAR, který si jako celek zaslouží vyznamenání nejen za hrdinskou práci v životu nebezpečném prostředí, ale také za nejlepší možnou reprezentaci českého státu.

65.

Milan Paumer

(7. 4. 1931 – 22. 7. 2010)

Navrhovatel: České a Slovenské sdružení v Kanadě

Osvojili: Martin Exner, Pavel Žáček, Michal Kučera, Jan Jakob, Šimon Heller

Druh vyznamenání: Medaile Za hrdinství, in memoriam

Člen odbojové skupiny bratří Mašínů. Společně s bratry Mašinovými a dalšími dvěma přáteli odešel v říjnu r. 1953 do SRN. Při útěku byl postřelen do břicha. Poté se dostal do USA a v letech 1953–1959 sloužil v americké armádě (z toho 1956–1959 v Koreji). Po odchodu z armády podnikal na Floridě, kde provozoval taxislužbu. V r. 2001 se přestěhoval do ČR a žil v Poděbradech. S několika institucemi spolupracoval na vzdělávacích projektech o třetím odboji.

66.

Št. prap. i. m. Jiří Schams

(22. 9. 1972 – 7. 1. 2015)

Navrhovatel: Ondřej Kolář

Osvojili: Drahoslav Ryba, Pavel Žáček, Jan Bartošek

Druh vyznamenání: Medaile Za hrdinství, in memoriam

Voják z povolání. Účastník několika zahraničních misí. V říjnu 2007 odjel do Afghánistánu v rámci mise ISAF jako starší instruktor skupiny speciálních operací policejních jednotek 2. kontingentu AČR SOG VP. Dne 17. března 2008 byl těžce raněn při útoku sebevražedného atentátníka v městečku Gerešk. Po následujících téměř sedm let statečně bojoval s nepřízní osudu a svou nezlomností se stal již za svého života novodobou legendou Armády České republiky; mj. stál u zrodu nadačního fondu na pomoc válečným veteránům. Zemřel po krátké a těžké nemoci v ÚVN v Praze.

67.

Sergěj Solovjev

(1. 5. 1924 – 25. 11. 2021)

Navrhovatel: Ondřej Lochman

Osvojil: Pavel Žáček

Druh vyznamenání: Medaile Za hrdinství, in memoriam

Protikomunistický odbojář, politický vězeň. Jako voják se v r. 1947 zapojil do zpravodajské činnosti pro USA. V květnu r. 1948 byl zatčen a vyšetřován, odsouzen k trestu smrti za vojenskou velezradu a konspiraci. Rozsudek byl nakonec zmírněn na doživotí. S. Solovjev byl vězněn ve věznicích Leopoldov, Opava či Valdice. Na svobodu se dostal díky amnestii v r. 1960. Po r. 1989 se zapojil do porevolučního hnutí v Turnově. Z pozice předsedy pobočky Konfederace politických vězňů v Semilech pořádal přednášky o totalitě a inicioval sestavení putovní výstavy o totalitní době pro školy. Zasadil se o posilování historické paměti společnosti, protože připomínal osudy lidí, kteří byli nepohodlní komunistickému režimu.

68.

Ppor. i. m. Stanislav Srazil

(7. 5. 1919 – 20. 4. 1944)

Navrhovatel: Petr Beitl

Osvojili: Pavel Žáček, Jan Bartošek, Zdeněk Kettner

Druh vyznamenání: Medaile Za hrdinství, in memoriam

Československý voják, člen výsadkové skupiny Antimony. V Anglii prodělal základní sabotážní kurz, paravýcvik, střelecký a konspirační kurz. V říjnu 1942 společně s F. Závorkou a L. Jasínkem vysazen u Kopidlna. V lednu 1942 zatčen a po věznění v Jičíně a na Pankráci přinucen ke spolupráci na radiové protihře Hermelín. Pomocí smluvených znaků se mu podařilo centrálu v Londýně varovat a tím celou německou operaci zmařit. V dubnu převezen do Malé pevnosti Terezín a bez soudu popraven.

69.

Karel Svoboda

(2. 11. 1902 – 2. 7. 1942)

Navrhovatel: František Petrtýl

Osvojili: Stanislav Berkovec, Pavel Žáček, Zdeněk Kettner

Druh vyznamenání: Medaile Za hrdinství, in memoriam

Príslušník protinacistického odboje. Spolupracoval s radiotelegrafistou Jiřím Potůčkem z výsadkové skupiny Silver A, podílel se na instalaci a ukrývání radiotelegrafického zařízení v kamenolomu Hluboká u obce Ležáky. V červnu 1942 K. Svoboda zatčen, vyslýchán

a popraven. K. Svoboda byl odbojář a vlastenec, který aktivně bojoval proti nacismu a přispěl tak k znovuoobnovení Československé republiky po druhé světové válce.

70.

Por. i. m. Milan Štěrbá
(25. 8. 1973 – 17. 3. 2008)

Navrhovatel: Ondřej Kolář

Osvojili: Drahoslav Ryba, Pavel Žáček, Jan Bartošek

Druh vyznamenání: Medaile Za hrdinství, in memoriam

Voják z povolání. Účastník mise IFOR na území bývalé Jugoslávie. V letech 2003–2005 účastník tří misí na území Iráku, r. 2006 mise KFOR v Kosovu. V říjnu 2007 odjel do Afghánistánu v rámci ISAF jako velitel skupiny speciálních operací policejních jednotek 2. kontingentu AČR SOG VP. Jeho tým byl začleněn v sestavě britského uskupení TFH a působil tedy v jedné z nejnebezpečnějších afghánských provincií. M. Štěrbá zemřel na následky zranění, která utrpěl při útoku sebevražděného atentátníka ve městě Gerešk.

71.

Václav Švéda
(26. 4. 1921 – 2. 5. 1955)

Navrhovatel: České a Slovenské sdružení v Kanadě

Osvojili: Martin Exner, Pavel Žáček, Michal Kučera, Jan Jakob, Šimon Heller

Druh vyznamenání: Medaile Za hrdinství, in memoriam

Člen odbojové skupiny bratří Mašínů. Po nacistické okupaci se opakovaně pokoušel odejít do zahraničí. V r. 1940 zadržen při pokusu o přechod do Švýcarska. V r. 1942 byl v Berlíně odsouzen k 15 letům vězení. Po osvobození se vrátil do Československa a připojil se k protikomunistické odbojové skupině bratří Mašínů. Společně s nimi, M. Paumerem a Z. Janatou se pokusil odejít na podzim r. 1953 do SRN. Cestou však byl postřelen a nemohl pokračovat s ostatními. Poté byl zatčen příslušníky Lidové policie NDR. V r. 1954 se Z. Janatou vydání do Československa, kde byli společně se Ctiborem Novákem odsouzeni k trestu smrti. Počátkem 90. let rehabilitován.

72.

Prap. i. m. Radim Vaculík
(8. 4. 1979 – 30. 4. 2008)

Navrhovatel: Ondřej Kolář

Osvojili: Pavel Žáček, Jan Bartošek

Druh vyznamenání: Medaile Za hrdinství, in memoriam

Voják z povolání. V únoru 2008 odjel jako řidič 1. mobilního pozorovacího týmu bojových jednotek 1. kontingentu AČR PRT ISAF do afghánského Lógaru. Kontingent PRT (provinční rekonstrukční tým) dislokovaný na americké základně Shank se skládal z vojenské a civilní části a jeho příslušníci zajišťovali rozvojové a rekonstrukční projekty pro obyvatele provincie. Dne 30. dubna 2008 explodovalo pod jedním z vozidel českého konvoje nástražné výbušné zařízení. Řidič R. Vaculík padl a další člen osádky byl těžce raněn.

73.

Por. i. m. Robert Vyroubal
(24. 1. 1980 – 31. 5. 2011)

Navrhovatel: Ondřej Kolář

Osvojili: Pavel Žáček, Jan Bartošek

Druh vyznamenání: Medaile Za hrdinství, in memoriam

Voják z povolání. Účastník několika zahraničních misí. V březnu 2011 odjel v rámci úkolového uskupení AČR ISAF do afghánské provincie Wardak. Úkolem jednotky bylo zajišťovat výcvik příslušníků praporu Afghánské národní armády. R. Vyroubal padl poté, co nedaleko vesnice Salar explodoval pod jeho vozidlem nástražný výbušný systém, který kromě něj zabil i afghánského tlumočníka a těžce zranil dalšího příslušníka osádky.

74.

Por. i. m. Adrian Werner
(3. 12. 1979 – 9. 10. 2011)

Navrhovatel: Ondřej Kolář

Osvojili: Pavel Žáček, Jan Bartošek

Druh vyznamenání: Medaile Za hrdinství, in memoriam

Voják z povolání. Zúčastnil se dvou misí v rámci operace KFOR na území Kosova a v březnu 2011 byl vyslán v rámci úkolového uskupení AČR ISAF do afghánské provincie Wardak. Zde byl 6. července 2011 při útoku povstalců těžce raněn a svým zraněním po převozu do České republiky ve Vojenské nemocnici v Olomouci podlehl.

75.

Škpt. i. m. František Závorka
(18. 10. 1911 – 16. 1. 1943)

Navrhovatel: Petr Beitl

Osvojili: Pavel Žáček, Jan Bartošek, Zdeněk Kettner

Druh vyznamenání: Medaile Za hrdinství, in memoriam

Velitel výsadkové skupiny Antimony, s kterou byl v říjnu 1942 vysazen u Kopidlno. Cílem výsadku bylo navázat technické spojení mezi domácím odbojem a československým ústředím ve Velké Británii. Práce výsadku byla zmařena konfidenty. F. Závorka spáchal sebevraždu jedem, aby ochránil obyvatele obcí Rovensko a Veselá, jimž hrozil stejný osud jako obci Lidice.

76.

RNDr. Kamila Bendová, CSc.

Navrhovatelka: Markéta Pekarová Adamová

Osvojili: Marek Výborný, Pavel Žáček, Pavel Blažek, Eva Decroix

Druh vyznamenání: Medaile Za zásluhy

Matematicka, aktivistka. Aktivní v Chartě 77 či ve Výboru pro obranu nespravedlivě stíhaných. Vystudovala Matematicko-fyzikální fakultu UK, obor matematická analýza. V letech 1969–1992 pracovala jako odborná asistentka v Matematickém ústavu AVČR, v letech 1992–2003 na katedře logiky na Filozofické fakultě UK, kde učila dějiny logiky a neklasické logiky. V poslední době se podílela na historickém poznání disidentského hnutí v Československu. Činnost K. Bendové v rámci Charty 77 a VONS obnášela nemalé riziko a vyžadovala osobní odvalu a statečnost, tedy vlastnosti, které je důležité vyzdvihovat v každé době.

77.

Ruth Bondyová
(19. 6. 1923 – 14. 11. 2017)

Navrhovatel: Martin Baxa

Osvojil: Pavel Žáček

Druh vyznamenání: Medaile Za zásluhy, in memoriam

Překladatelka, novinářka a spisovatelka. V mládí prošla ghettem Terezín, v tzv. rodinném táboře v Birkenau se starala o děti. Osvobození se dočkala v koncentračním táboře Bergen-Belsen. V roce 1948 odešla do Izraele, kde jako novinářka získala řadu ocenění. Je autorkou zásadní monografie o Jakobu Edelsteinovi, významné postavě českého meziválečného sionistického hnutí a několika knih o podobách židovství v meziválečném Československu. Do

hebrejštiny překládala mj. díla bratří Čapků, Bohumila Hrabala, Jaroslava Haška, Arnošta Lustiga a Jiřího Weila.

78.

JUDr. František Cipro
(13. 4. 1947 – 7. 2. 2023)

Navrhovatel: Jan Skopeček

Osvojili: Pavel Žáček, Václav Král, Patrik Nacher, Michal Kučera

Druh vyznamenání: Medaile Za zásluhy, in memoriam

Prvoligový hráč, fotbalový trenér. Obránce, záložník i útočník SK Slavia Praha. Kapitán mužstva. V československé lize nastoupil v 285 utkáních, v Poháru vítězů v 6 utkáních, v Poháru UEFA ve 4 utkáních. V sezóně 1995/1996 dovedl Slavii jako trenér k titulu a do semifinále Poháru UEFA, což je největší úspěch českého klubu na evropské scéně. Kromě Slavia trénoval v Česku Zbrojovku, Blšany či Plzeň nebo České Budějovice. Působil též v Linci, Innsbrucku, Freistadtu atd. V r. 2016 obdržel cenu Václava Jíry za zásluhy o rozvoj českého fotbalu.

79.

Erik De Clerq

Navrhovatelka: Helena Langšádlová

Osvojil: Viktor Vojtko

Druh vyznamenání: Medaile Za zásluhy

Belgický lékař, mikrobiolog a imunolog. Podílel se na objevení léků proti HIV/AIDS. Spoluzaložil Mezinárodní společnost pro antivirový výzkum a stal se jejím druhým prezidentem. Od roku 1976 E. De Clercq spolupracoval na vývoji nových antiretrovirálních léků s prof. A. Holým z Ústavu organické chemie a biochemie AV ČR v Praze. Společně objevili mimo jiné Tenofovir. Výroba jimi vynalezených antivirových však nebyla pro farmaceutické společnosti příliš lákavá. V r. 1990 patenty skoupil malý podnik Gilead Sciences v čele s Johnem C. Martinem, který věřil v úspěch nových látek.

80.

Petr Čemus

Navrhovatel: Stanislav Berkovec

Druh vyznamenání: Medaile Za zásluhy

Motocyklový závodník, trenér a funkcionář. Československý reprezentant v závodech terénních motocyklů Šestidenní. Pětinásobný mistr světa v letech 1970–1974. Svými vynikajícími výsledky se podílel na propagaci strojů značky JAWA a československého motoristického sportu.

81.

Mgr. Zdeňka Čepeláková

Navrhovatel: Jan Bureš

Druh vyznamenání: Medaile Za zásluhy

Historička umění, bývalá vedoucí ostrovské pobočky Galerie umění Karlovy Vary, předsedkyně Spolku přátel města Ostrova. Z. Čepeláková se dlouhá léta věnuje studiu historie Ostrova, je autorkou mnoha článků, přednášek, knih a výstav. Zasadila se o propuštění historičky umění prof. R. Vackové z vězení. Po roce 1989 byla iniciátorkou založení Spolku přátel města a partnerství mezi současným českým obyvatelstvem a odsunutými německými občany Ostrova. V r. 1997 jí byl udělen titul Občan města a je držitelkou mnoha dalších ocenění.

82.

Ladislav Dohnal

Navrhovatel: Marek Výborný

Druh vyznamenání: Medaile Za zásluhy

Hudebník, hudební pedagog. Vystudoval na pražské Konzervatoři Jana Deyla pro nevidomé a slabozraké housle, klavír a akordeon a hudbě se věnuje celý svůj život; 53 let působil jako pedagog, zakládal a řídil pěvecké sbory, účinkoval na stovkách kulturních akcí. Varhaník v kostele sv. Václava v Plané n. Lužnicí. V r. 2014 obdržel Cenu Výboru dobré vůle Olgy Havlové.

Ačkoliv je L. Dohnal od svého jednoho roku nevidomý, se svým handicapem se skvěle vyrovnal a svou celoživotní prací se snaží udělat pro společnost více, než by musel.

83.

Prof. Ing. Dalimil Dvořák, CSc.

Navrhovatel: Vít Rakušan

Druh vyznamenání: Medaile Za zásluhy

Vědec a výzkumník, vysokoškolský pedagog, zakladatel a člen správní rady Nadace Experientia. Po inženýrském studiu organické chemie na Vysoké škole chemicko-technologické získal titul CSc. na Ústavu organické chemie a biochemie AV ČR. Od r. 1990 působí D. Dvořák na Vysoké škole chemicko-technologické, kde přednáší organickou chemii. Prostřednictvím nadace Experientia se D. Dvořák spolu se svou manželkou H. Dvořákovou rozhodl věnovat 200 milionů korun na podporu mladých vědců ze svého oboru.

84.

Vlastimil Dvořák

Navrhovatelé: Jiří Dodal, Radka Moravcová, Aleš Ferra

Osvojili: Stanislav Berkovec, Michal Kučera

Druh vyznamenání: Medaile Za zásluhy

Obchodní pilot, letecký instruktor, prezident Aeroklubu České republiky. Zasloužil se o aplikaci nařízení EU o jednotném evropském nebi (létání bez nutnosti podávat letový plán v schengenském prostoru). Stál u zrodu Memorial Airshow, která se pořádá od r. 1991 a jejíž první ročník byl zorganizován jako poděkování bývalým vojenským pilotům Britského královského letectva. V r. 2011 V. Dvořák obdržel cenu Mezinárodní letecké federace. Celý život pracoval ve prospěch české letecké komunity a zasloužil se o rozvoj sportovního letectví.

85.

Ing. Hana Dvořáková, CSc.

Navrhovatel: Vít Rakušan

Druh vyznamenání: Medaile Za zásluhy

Vědkyně a výzkumnice, vysokoškolská pedagožka, zakladatelka a členka správní rady Nadace Experientia. Nadaci mohla založit díky podílu na licenčních poplatcích za antivirové látky vyvinuté s prof. A. Holým na Ústavu organické chemie a biochemie AV ČR. Prostřednictvím nadace se H. Dvořáková spolu se svým manželem D. Dvořákem rozhodla věnovat 200 milionů korun na podporu mladých vědců ze svého oboru.

86.

Prof. RNDr. Ladislav Dušek, Ph.D.

Navrhovatel: Vladimír Dlouhý

Osvojili: Věra Kovářová, Lubomír Wenzl, Věra Adámková, Jan Bureš, Jan Bartošek

Druh vyznamenání: Medaile Za zásluhy

Biostatistik, ředitel Ústavu zdravotnických informací a statistiky ČR. V době pandemie COVID-19 se týmu prof. L. Duška podařilo v krátkém čase vytvořit nový centrální systém, který sdružuje a centralizuje všechna data potřebná k hodnocení a managementu epidemie. Systém ISIN se tak díky mimořádnému nasazení L. Duška stal ústředním informačním systémem pro sběr dat o výsledcích testů a pacientech s pozitivním výsledkem na přítomnost viru SARS-CoV-2, který snese srovnání s nejlepšími epidemiologickými systémy v EU.

L. Dušek vždy trpělivě po celou dobu pandemie vysvětloval aktuální situaci. Jeho pravidelné reporty a analýzy sehrály důležitou roli v řízení pandemie a ve schopnosti exekutivy navrhnout adekvátní opatření.

87.

Evžen Erban

Navrhovatel: Martin Kolovratník

Osvojili: Stanislav Berkovec, Marek Výborný

Druh vyznamenání: Medaile Za zásluhy

Motocyklový závodník. Plochodrážní jezdec, trenér. Reprezentant ve všech disciplínách závodů mistrovství světa na ploché dráze. V r. 1978 se výrazně podílel na prvním mistrovském titulu pardubického plochodrážního klubu v tehdejší Československu. Po svém zranění v r. 1979 se věnoval trenérské práci ve Finsku, Itálii, u reprezentace Československa a v mládežnickém klubu Racek Pardubice. Po r. 1989 se naplno věnuje plochodrážnímu klubu Zlatá přilba Pardubice. Manažer nejstaršího plochodrážního závodu na světě – Zlaté přilby v Pardubicích. Působí v komunální politice.

88.

Prof. Ing. Josef Fanta, CSc.

Navrhovatelka: Lucie Potůčková

Osvojil: Petr Liška

Druh vyznamenání: Medaile za zásluhy

Lesnický a krajinný ekolog. Na počátku 60. let 20. stol. se podílel na založení a vyhlášení Krkonošského národního parku a řídil jeho správu. V r. 1977 emigroval do Nizozemska. Pracoval v nizozemském Institutu pro výzkum lesa a krajiny, posléze na univerzitě v Amsterdamu nebo ve Wageningenu. V 90. letech bylo s jeho pomocí v Krkonoších zalesněno téměř 5 300 hektarů holin po kyselých deštích. Od r. 2010 žije opět v ČR. Velký význam má jeho

osvětová činnost a prezentace odborných názorů na problematiku hospodaření v lesích národních parků. Je držitelem mnoha ocenění včetně zahraničních.

89.

Prof. MUDr. Antonín Fassmann, CSc.

Navrhovatel: Karel Rais

Druh vyznamenání: Medaile Za zásluhy

Lékař a pedagog. Osobnost české parodontologie a stomatologie. Jako jeden z prvních lékařů u nás se začal věnovat problematice řízení tkáňové a kostní regenerace, tkáňového inženýrství a genetiky parodontopatií. V současné době je jediným profesorem pro parodontologii v ČR a uznávaným průkopníkem v oblasti používání biomateriálů, membrán a moderních chirurgických technik. Působí na Stomatologické klinice Lékařské fakulty MU a Fakultní nemocnice u sv. Anny v Brně, kde se zabývá výzkumem a výchovou mladých stomatologů.

90.

Petr Fiala

Navrhovatel: Jindřich Zuziak

Osvojil: Marek Výborný

Druh vyznamenání: Medaile Za zásluhy

Hudební skladatel, sbormistr a hudebník. Po absolutoriu JAMU se zařadil mezi autory usilující o syntézu nových postupů s nejlepšími tradicemi klasiky 20. století. Vedle činnosti pedagogické a kompoziční se již padesát let intenzivně věnuje činnosti sbormistrovské a dirigentské. Je zván jako hostující dirigent k našim i zahraničním orchestrům a sborům při provádění vokálně-instrumentálních skladeb. Patří na poli kompozičním i interpretačním k uznávaným osobnostem. V roce 1990 založil Český filharmonický sbor Brno, který se pod jeho vedením propracoval mezi nejlepší evropské sborové tělesa.

91.

Lubomír Glos

Navrhovatel: Vinařský spolek Moravská Nová Ves

Osvojil: Zdeněk Kettner

Druh vyznamenání: Medaile Za zásluhy

Vinohradník, šlechtitel, vinař a popularizátor vína. Vyšlechtil moravskou odrůdu kabernetového typu Cabernet Moravia a modrou odrůdu s názvem Fratava. V rámci sdružení Resistant se L. Glos podílel na dalších projektech vedoucích k vzniku nových odrůd révy vinné.

Vína L. Glose dosáhla mnoha ocenění na významných tuzemských i mezinárodních soutěžích. Je dlouholetým členem řady sdružení a spolků, některé i sám založil. I přes pokročilý věk stále aktivně vystupuje, sdílí své zkušenosti a podílí se tak na výchově dalších generací nových vinařů.

92.

Ing. Jan Gruntorád, CSc.

Navrhovatel: sdružení CESNET

Osvojili: Zdeněk Kettner, Viktor Vojtko, Petr Letocha, Jan Berki

Druh vyznamenání: Medaile Za zásluhy

Akademik, dlouholetý ředitel organizace CESNET. Na počátku 90. let 20. stol. inicioval připojení naší země k internetu, které následně osobně realizoval. Svůj profesní život potom zasvětil budování vyspělé vědecko-výzkumné počítačové sítě v ČR a jejímu propojení s klíčovými nadnárodními internetovými infrastrukturami. Díky tomu se mohou pracoviště z mnoha oborů zapojit do nejnáročnějších projektů současnosti a být plnohodnotnými členy mezinárodní odborné komunity.

93.

Ivana Hloužková
(6. 6. 1960 – 6. 3. 2023)

Navrhovatel: Aleš Juchelka

Druh vyznamenání: Medaile Za zásluhy, in memoriam

Herečka, dlouholetá členka brněnského Divadla Husa na provázku. Příležitostně hostovala také v dalších, převážně moravských divadlech. Měla široký herecký rejstřík a ovlivnila několik hereckých generací. Působila v rozhlasu, televizi a filmu. Účinkovala např. ve snímcích *Poslední leč*, *Nuda v Brně* nebo v seriálu *Dobré ráno, Brno!* Patřila k uznávaným a oceňovaným divadelním herečkám. Dvakrát získala Cenu Alfréda Radoka, Cenu divadelní kritiky a také Cenu města Brna.

94.

Veritas Holíková

Navrhovatelka: Markéta Pekarová Adamová

Osvojil: Marek Výborný

Druh vyznamenání: Medaile Za zásluhy

Řádová sestra kongregace Milosrdných sester sv. Karla Boromejského, vystudovaná zdravotnice a psychologka. Od svého vstupu do kongregace se věnuje péči o nemocné a nemohoucí. Do řádu se zapojila v šestnácti letech v roce 1987. Do r. 2002 pracovala

v nemocnici Pod Petřínem. Posléze strávila několik let na studiích bioetiky a klinické psychologie v Itálii. Byla jednou z řadových sester, které se staraly o prezidenta Václava Havla v závěru jeho života.

95.

Mgr. Luboš Hošek

Navrhovatelka: Michaela Růžková

Osvojili: Radek Vondráček, Jan Bartošek, Marek Výborný

Druh vyznamenání: Medaile Za zásluhy

Pedagog. Vystudoval pedagogiku a teologii na UK. Pomáhal při zprovoznění azylového domu v Pardubicích, pracoval jako národní koordinátor České katolické charity pro uprchlíky. Stál u zrodu Dívčí katolické střední školy, která pomáhá znevýhodněným dívkám začlenit se do společnosti a byl jejím dlouholetým ředitelem. Pod vedením L. Hoška škola získala mezinárodní certifikát IES London (*International Education Society*) a také ocenění Ministerstva školství ČR za zlepšování podmínek pro výchovu a vzdělávání handicapovaných a sociálně znevýhodněných žáků. Při škole rovněž založil Křížovnickou pečovatelskou službu a chráněnou dílnu Inspirace.

96.

Prof. Boris Jirků

Navrhovatel: Ondřej Kolář

Druh vyznamenání: Medaile Za zásluhy

Malíř, sochař, ilustrátor a pedagog. Vystudoval AVU. Sedmáct let vedl výuku figurální kresby a malby na VŠUP v Praze, kde krátce působil jako rektor. Nyní vede výuku figurální kresby a malby na Fakultě designu a umění Ladislava Sutnara ZČU v Plzni. Současně je vedoucím a garantem doktorandského a magisterského programu – klasická média na Fakultě výtvarných umění Akademie umění v Banské Bystrici. Věnuje se volné kresbě, malbě, grafice, ilustraci, dřevěné a kovové plastice, výtvarným realizacím v architektuře. Zúčastnil se několika desítek kolektivních výstav u nás i v zahraničí.

97.

Ida Kellarová

Navrhovatel: Cyril Koky

Osvojili: Marek Výborný, Věra Kovářová, Markéta Pekarová Adamová, Michaela Šebelová

Druh vyznamenání: Medaile Za zásluhy

Romská zpěvačka, muzikantka a hudební pedagožka. Založila Mezinárodní školu pro lidský hlas, organizuje workshopy, multietnické projekty, romský festival Gypsy Celebration Hartmanice, zakládá sbory s repertoárem romských písní. V r. 1999 založila s Desiderem

Dužou skupinu Romano Rat (Romská krev) s níž koncertuje po celém světě. Za hudbu k filmu Zpráva o putování studentů Petra a Jakuba byla v r. 2001 nominována na Českého lva. I. Kellarová se hrdě hlásí k romským kořenům, dlouhodobě se věnuje vzdělávání a výchově romských dětí a cestu k romské kultuře otevírá i těm neromským.

98.

Prof. Ivan Klánský

Navrhovatel: Pavel Svoboda

Osvojil: Marek Výborný

Druh vyznamenání: Medaile Za zásluhy

Klavírista a hudební pedagog. Od 80. let učí na HAMU. Vedl mistrovské kurzy v zahraničí. Od r. 1995 předseda Chopinovy společnosti. Člen komorního ansámblu Guarneri Trio Prague, s nímž natočil tři desítky alb. Absolvoval více než čtyři tisíce koncertů po celém světě a je držitelem několika prestižních ocenění. Jako první Čech se dostal do finále varšavské Chopinovy hudební soutěže. Prof. I. Klánský patří po léta ke světové pianistické špičce a je vyhledávaný klavírní pedagog.

99.

PhDr. Josef Kleibl

(23. 2. 1931 – 3. 9. 2022)

Navrhovatel: Vladimír Vecka

Osvojil: Stanislav Berkovec

Druh vyznamenání: Medaile Za zásluhy, in memoriam

Novinář a spisovatel. Redaktor Československého rozhlasu. Pracoval v redakci pro děti a mládež. Jako vedoucí redaktor inicioval vznik programů *Dobrou noc*, *děti a Meteor*, jehož byl dlouholetým moderátorem. Na začátku 90. let pracoval jako šéfredaktor Hlavní redakce vzdělávání a později jako programový náměstek generálního ředitele Českého rozhlasu. J. Kleibl odvedl mimořádně prospěšnou práci v popularizaci vědy, zejména mezi mládeží.

100.

Miroslav Koval

(26. 11. 1944 – 15. 6. 2022)

Navrhovatel: Michael Kohajda

Druh vyznamenání: Medaile Za zásluhy, in memoriam

Malíř a fotograf, kurátor Galerie Jiřího Jílka. V přímých rodinných vztazích byl tvrdě zasažen politickými procesy v 50. letech a po celou komunistickou éru zažíval perzekuci ze strany předlistopadového režimu. Studoval u prof. F. Jiroudka na AVU v Praze. Jeho tvorba

inspirovala celé generace výtvarníků. Za svou polistopadovou uměleckou a kurátorskou činnost byl na regionální úrovni několikrát oceněn.

101.

Karel Kovanda

Navrhovatel: Šimon Heller

Osvojit: David Šimek

Druh vyznamenání: Medaile Za zásluhy

Diplomat. V r. 1970 emigroval do Spojených států amerických. V r. 1990 přijat do československých diplomatických služeb. Působil jako velvyslanec ČR u OSN v New Yorku, kde zastupoval ČR v Radě bezpečnosti. Upozorňoval zejména na probíhající masové vraždění ve Rwandě. V letech 1997–1998 z pozice náměstka ministra zahraničních věcí vedl přístupová jednání Česka k NATO, poté velvyslanec ČR při NATO. V dubnu 2005 jeden ze zástupců generálního ředitele Evropské komise. Po odchodu do důchodu působí jako konzultant v Bruselu.

102.

Karel Kovář

Navrhovatelé: Barbora Urbanová, Jan Berki

Osvojila: Michaela Šebelová

Druh vyznamenání: Medaile Za zásluhy

Český youtuber, vlogger a moderátor. Vystupuje pod přezdívkou Kovy. Ve svých videích se často věnuje aktuálním společenským událostem, včetně politických nebo jiných ožehavých témat. Jeho tvorba se zakládá na infotainmentu, daří se mu tak mladé lidi nenásilně edukovat a mimo jiné napomáhá i k boření celé řady předsudků. Držitel mnoha ocenění.

103.

PhDr. Věra Kovářů (7. 5. 1932 – 11. 5. 2023)

Navrhovatelé: Michaela Šebelová, Petr Gazdík, Eliška Olšáková, Petr Dobrovolný, Valašský folklorní spolek

Druh vyznamenání: Medaile Za zásluhy, in memoriam

Etnografka, sběratelka, organizátorka folklorních festivalů a slavností. Dlouholetá pracovnice Památkového ústavu v Brně. Usilovala o záchranu památek lidového stavitelství, spolupracovala s významnými výzkumnými etnografickými institucemi, zejména pak se Slováckým muzeem v Uherském Hradišti. Podílela se na vydávání řady odborných textů,

článků a publikací. Vedle svého odborného zaměření se V. Kovářů po celý život věnovala folklóru, zejména pak tanci. V této souvislosti připravila řadu rozhlasových pořadů. V. Kovářů zanechala nermazatelnou stopu v etnografii i její popularizaci.

104.

Vladimír Kučera
(3. 4. 1947 – 4. 7. 2019)

Navrhovatel: Jan Lacina

Osvojili: Marek Výborný, Markéta Pekarová Adamová, Pavel Žáček, Jan Bureš

Druh vyznamenání: Medaile Za zásluhy, in memoriam

Spisovatel, publicista, scénárista. Moderátor televizního pořadu *Historie.cs*. Kvůli svým kritickým názorům na srpnovou okupaci nemohl po r. 1968 publikovat pod svým jménem. Po r. 1989 působil v různých redakcích novin. Od r. 2007 spoluautor a moderátor *Historie.cs*; autorsky se podílel též na tvorbě pořadu *Politické spektrum*, satirického *Stalo se*, spolupracoval na řadě dokumentů z cyklů *Neznámí hrdinové*, *Sbohem, Československo*, *Labyrintem revoluce* či *Konečné řešení*. Za svůj přínos na poli popularizace vědy obdržel mnohá ocenění, vč. Ceny Ferdinanda Peroutky.

105.

MUDr. Milan Kudyn

Navrhovatelka: Karolína Kudynová

Osvojil: Zdeněk Kettner

Druh vyznamenání: Medaile Za zásluhy

Pediatr, po r. 1989 spoluzakladatel Sdružení dětských lékařů pro děti a dorost. Podílel se na vytváření nové demokratické zdravotnické legislativy a spolupracoval s různými ministry. Zakladatel časopisu *Vox pediatrae*, předseda redakční rady i autor článků. Předseda správní rady Transparency International (v letech 2005–2009). J. Kudyn patří mezi respektované dětské lékaře. Zasloužil se o rozvoj české pediatrie a reprezentoval ji ze své pozice i v zahraničí.

106.

Robert Kvile

Navrhovatel: Vladimír Balaš

Druh vyznamenání: Medaile Za zásluhy

Lingvista, bývalý velvyslanec Norského království v ČR. V letech 1983–1986 studoval český jazyk na Filozofické fakultě UK. V Praze posléze působil mezi lety 1990–1993 jako nejmladší zaměstnanec norské ambasády. V r. 2018 se vrátil do ČR již jako velvyslanec až do r. 2022.

R. Kvile významně přispěl k rozvoji kulturních vztahů a vzdělávání mezi oběma národy nad rámec běžné diplomatické praxe, a to díky svému hlubokému vztahu k oběma zemím a znalostem českého jazyka i kultury. Zejména se aktivně zasazoval o to, aby české školství mohlo využívat Fondy EHP a Norska pro podporu výchovy dětí k demokracii.

107.

Prof. RNDr. Hana Librová, CSc.

Navrhovatel: Hnutí DUHA a další organizace

Osvojily: Michaela Šebelová, Klára Kocmanová

Druh vyznamenání: Medaile Za zásluhy

Socioložka, bioložka, environmentalistka. Stála u zrodu oboru Humanitní environmentalistika na Filozofické fakultě MU. Spoluzakládala a vedla Katedru environmentálních studií na Fakultě sociálních studií MU. Přístupností svých publikací významně přispěla k popularizaci environmentálně udržitelného způsobu života (kniha *Pestří a zelení*).

Prof. H. Librová se zásadním způsobem zasloužila o rozvoj vědy, výzkumu, vzdělávání v oblasti environmentálních studií a problematiky ochrany přírody a krajiny v ČR. Svým dílem i přístupem zásadně ovlivnila stav veřejné debaty o ochraně přírody a formovala environmentální hnutí.

108.

Pavel Lohonka

Navrhovatelka: Martina Ochodnická

Osvojili: Stanislav Berkovec, Michaela Šebelová, Viktor Vojtko, Michal Kučera

Druh vyznamenání: Medaile Za zásluhy

Folkový a trampský písničkář, skladatel, zpěvák. V r. 1982 založil trio Žalman a spol. Vlastní tvorba P. Lohonky čerpá z jihočeských lidových písní, tvorby osobností světového folku a lidové hudby jiných národů. Zakladatel festivalu Zahrada, který navazoval na tradici festivalu Porta. Napsal kolem 400 písní, se skupinami Minnesengři a Žalman a spol. natočil několik hudebních filmů. Obdržel mnoho hudebních ocenění.

109.

Jiří Malík

Navrhovatelé: Jiří Větrovec, Markéta Pekarová Adamová

Osvojil: Miloš Nový

Druh vyznamenání: Medaile Za zásluhy

Geodet, ochránce přírody. Specializuje se na ochranu vodního režimu krajiny a zachování zvířat v české krajině. Aktivní v odporu proti těžbě břidlicových plynů, věnuje se i dalším ekologickým tématům. Autor Modelu Živá krajina, který představuje metodiku proměny krajiny, jejímž cílem je zvýšení schopností krajiny zadržovat vodu a bránit vodní i větrné erozi. Model Živá krajina představuje zásadní příspěvek k problematice klimatické změny a adaptaci na ni. J. Malík do ochrany životního prostředí dokázal zapojit aktivní občany z celé ČR, kteří mají zájem o své nejbližší okolí, což má potenciál pro zásadní společenskou změnu.

110.

John Charles Martin

(7. 5. 1951 – 30. 3. 2021)

Navrhovatelka: Helena Langšádlová

Druh vyznamenání: Medaile Za zásluhy, in memoriam

Americký chemik a podnikatel ve farmaceutickém výzkumu a vývoji. Výkonný ředitel firmy Gilead Sciences. Přivedl na trh řadu protivirových léků, včetně tří preparátů z laboratoře prof. A. Holého na Ústavu organické chemie a biochemie AV ČR v Praze. Tyto preparáty byly ve spolupráci s belgickým lékařem E. De Clercqem identifikovány jako nadějně léky proti HIV/AIDS a hepatitidě typu B. J. Martin dokázal léčiva prosadit v globálním měřítku a v následujících letech se léky začaly objevovat běžně na trhu.

111.

Květoslav Mašita

Navrhovatel: Ivo Helikar

Osvojili: Stanislav Berkovec

Druh vyznamenání: Medaile Za zásluhy

Motocyklový závodník. Osminásobný mistr Československa v motocyklových soutěžích. Trináctinásobný účastník Mezinárodní šestidenní motocyklové soutěže; člen vítězného týmu v soutěži o Světovou trofej (r. 1970, 1971, 1973, 1974, 1977 a 1978). Mistr Evropy v terénních soutěžích do 350 cm³ 1968–1977. Jako jediný český motocyklový sportovec vstoupil v r. 2014 do síně slávy světové motocyklové federace FIM. V r. 2022 převzal novinářskou cenu Emila Zátopky pro českou sportovní legendu.

112.

František Mertl

Navrhovatel: Lukáš Vlček

Osvojili: Martina Ochodnická, Vít Kaňkovský, Josef Kott, Drahoslav Ryba, Martin Kukla, Eva Decroix

Druh vyznamenání: Medaile Za zásluhy

Malíř, sochař, grafik, který od r. 1958 žije a tvoří v jižní Francii. Používá umělecké jméno Franta. Svými obrazy a sochami reaguje na válečné konflikty či teroristické útoky, není lhostejný k tomu, co ohrožuje lidstvo nebo čím se ohrožuje lidstvo samo. Ve Francii vlastní jeho díla například Centre Pompidou v Paříži, Musée d' Art Moderne de la Ville de Paris a více než dvě desítky dalších veřejných muzeí a nadací. Franta je autorem celoevropského významu a částí svého díla přesáhl hranice evropského kontinentu – jeho obrazy, kresby, sochy a grafiky jsou dnes součástí takřka šedesáti významných veřejných sbírek prakticky po celém světě.

113.

Věslav Michalik

(1. 3. 1963 – 12. 6. 2022)

Navrhovatelka: Barbora Urbanová

Osvojila: Martina Ochodnická

Druh vyznamenání: Medaile Za zásluhy, in memoriam

Vědec a politik, bývalý starosta obce Dolní Břežany a náměstek hejtmanky Středočeského kraje. Po studiu na Fakultě jaderné a fyzikálně inženýrské se věnoval vědecké práci v ČSAV. Po revoluci pracoval v bankovním sektoru a od r. 2002 působil v komunální politice. Dolní Břežany se po jeho vedením staly dobrým příkladem vyváženého územního rozvoje. Od r. 2012 byl středočeským krajským zastupitelem se zkušeností z působení v radě kraje v oblasti regionálního rozvoje, financí, dotací a inovací.

V. Michalik se významně zasloužil o rozvoj své domovské obce a kraje. Zasadil se o výstavbu výzkumných center evropského významu a propagaci českých vědců.

114.

Vladimír Mišík

Navrhovatel: Jan Lacina

Osvojili: Stanislav Berkovec, Jan Jakob

Druh vyznamenání: Medaile Za zásluhy

Zpěvák, kytarista, textař. Působil v hudebních skupinách Uragán, The Matadors, Blue Effect nebo Etc. V r. 1982 měl zakázáno koncertovat, o dva roky později směl vystupovat jen velmi omezeně. V letech 1985–2021 hrál s novou sestavou Etc. V r. 1990 na dva roky zvolen do České národní rady za Občanské fórum. Autor řady hudebních alb; za své poslední album *Jednou tě potkám* získal celkem šest cen Anděl.

115.

Prof. MUDr. Jindřich Mourek, DrSc.

Navrhovatelky: Michaela Šebelová, Barbora Urbanová, Rita Kramerová

Osvojila: Věra Adámková

Druh vyznamenání: Medaile Za zásluhy

Lékař, vysokoškolský pedagog a vědecký pracovník. Ve své výzkumné laboratoři se věnoval otázce významu výživy a vývoje mozku u novorozenečků, jehož výsledkem bylo mnoho vědeckých prací s tematikou nutričního a hypoxického stresu. Pracoval ve špičkových vědeckých pracovištích ve Francii či USA. Posledních více než 20 let se věnuje výzkumu nenasycených mastných kyselin omega-3 ve vztahu k rizikovým stavům novorozenců. Autor či spoluautor 320 vědeckých prací a knižních publikací, člen mnoha odborných společností. Za svou práci získal mnoho ocenění.

116.

RNDr. Miloslav Nevrlý

Navrhovatel: Josef Výprachtický, Michal Lobkowicz, spolek Junák – český skaut

Osvojili: Jan Berki, Marek Výborný

Druh vyznamenání: Medaile Za zásluhy

Zoolog, spisovatel, publicista, cestovatel a skaut. Profesně spjatý se Severočeským muzeem v Liberci. Svůj zájem věnoval zejména Jizerským horám. Vydal celou řadu knih, ale i odborných a jiných článků. Vypracoval si specifický způsob psaní. Většina jeho publikací je inspirována jeho putováními a láskou k přírodě (*Kniha o Jizerských horách*, *Karpatské hry* nebo *Zašlá chuť morušek*). Od r. 1969 do 80. let vedl v Liberci skautský oddíl, resp. Turistický oddíl mládeže. Svou občanskou statečnost projevil tím, že se na začátku 80. let spolu s dalšími lidmi zasadil o propuštění nespravedlivě stíhaného Gustava Ginzela.

Publikační činnost M. Nevrlého, kterou se prolínají myšlenky skromnosti, udržitelnosti, lásky k přírodě a k našemu okolí, pozitivně ovlivnila několik generací mladých lidí.

117.

Otmar Oliva

Navrhovatel: Marek Výborný

Osvojili: Pavel Žáček, Karel Smetana, Jiří Horák, Matěj Ondřej Havel, Jana Bačíková

Druh vyznamenání: Medaile Za zásluhy

Akademický sochař. Věnuje se sochařské tvorbě spirituálního charakteru. Na konci 70. let zatčen a vězněn za šíření materiálů Charty 77. Podílel se na založení samizdatového nakladatelství Refugium Velehrad. Od r. 1994 pracoval na velkých komplexních sochařských výzdobách ve Vatikánu. Jeho nejvýznamnější prací je výzdoba kaple Jana Pavla II. Redemptoris Mater. Věnuje se i medailérské tvorbě, navrhoval pamětní medaile k 20. výročí pontifikátu papeže Jana Pavla II.

118.

Mgr. Jiří Pavlica

Navrhovatel: Pavel Bělobrádek

Osvojili: Stanislav Berkovec, Marek Výborný, Věra Kovářová, Drahoslav Ryba, Michaela Šebelová, Miroslav Zborovský, Pavel Blažek, Karel Smetana, Jiří Horák, Šimon Heller, Radek Vondráček

Druh vyznamenání: Medaile Za zásluhy

Houslista, hudební skladatel. Od r. 1978 stojí v čele hudebního souboru Hradišťan. J. Pavlica má za sebou výraznou hudební činnost: bohatou diskografii s vlastními autorskými projekty, četná autorství filmové a divadelní hudby, pravidelné koncerty doma i v zahraničí, spolupráci s řadou výtečných interpretů a souborů českých i zahraničních. Za svou práci získal četná odborná ocenění. J. Pavlica představuje mimořádnou a originální osobnost české hudby.

119.

Arch. Jan Poláček
(20. 6. 1932 – 31. 7. 2022)

Navrhovatel: Josef Kreutzer

Osvojila: Michaela Šebelová

Druh vyznamenání: Medaile Za zásluhy, in memoriam

Architekt a scénograf. Vystudoval architekturu na ČVUT, dále AVU a scénografii na Dramatickém institutu ve Stockholmu. Od 70. let pracuje v oboru scénografických inscenací a výstavní architektury. Jako výstavní architekt pracoval pro švédské Historické muzeum, Muzeum tance, Královský kabinet mincí, Muzeum středozezemních kultur a pro další kulturní instituce. Při své práci se vždy snažil o prohloubení komunikace mezi obsahem výstavy a divákem. Během svého profesního života zrealizoval více než 120 výstav a projektů jak ve Švédsku, tak i v ČR a dalších zemích.

120.

Prof. JUDr. PhDr. Leopold Jaroslav Pospíšil, Ph.D., DSc.
(26. 4. 1923 – 25. 10. 2021)

Navrhovatel: Jakub Michálek

Druh vyznamenání: Medaile Za zásluhy, in memoriam

Antropolog práva. Po druhé světové válce se zapojil do činnosti odbojové organizace. V únoru 1948 se zúčastnil pochodu studentů na podporu prezidenta Beneše. Před hrozícím zatčením spolu s manželkou emigroval v březnu 1948 do Německa. Od roku 1949 žil v USA, vystudoval sociologii, filozofii a antropologii, kterou i přednášel na Yaleově univerzitě. Dlouhodobě se zabýval kulturami Eskymáků, indiánů a tyrolských sedláků. Patřil k průkopníkům antropologie práva. Držitel ocenění Neuron a dalších.

121.

Mgr. Michal Prokop

Navrhovatel: Jan Lacina, Ondřej Lochman

Osvojili: Stanislav Berkovec, Michaela Šebelová

Druh vyznamenání: Medaile Za zásluhy

Rockový zpěvák, hudební skladatel, moderátor, bývalý politik. V r. 1963 začal vystupovat s rockovou skupinou Framus Five, se kterou s přestávkami koncertuje dodnes. Po r. 1989 působil jako poslanec Sněmovny národů Federálního shromáždění, poté náměstek ministra kultury. V r. 1996 zvolen do Poslanecké sněmovny za ODA. Ředitel projektu Praha – Evropské město kultury 2000. Moderátor televizních pořadů. Místopředseda a předseda Rady Českého

rozhlasu v letech 2004–2006. Autor řady hudebních alb. Nositel Řádu umění a literatury Francouzské republiky.

122.

Prof. Štěpán Rak

Navrhovatel: Bořivoj Vaněček

Osvojili: Stanislav Berkovec, Marek Výborný

Druh vyznamenání: Medaile Za zásluhy

Kytarista a skladatel, hudební pedagog. Ve své tvorbě užívá prvků různých historických hudebních slohů; jejich spojováním se současnými hudebními technikami dosahuje nových zvukových i výrazových kvalit. Autor orchestrálních skladeb a jeden z nejvýraznějších představitelů české kytarové školy. S A. Strejčkem účinkoval v pořadu *Vivat Comenius*, se kterým navštívili 34 zemí, a nad kterým převzala záštitu organizace UNESCO. V r. 2000 byl jmenován jako historicky první vysokoškolský profesor kytary v ČR.

123.

PhDr. Vít Richter

Navrhovatel: Tomáš Foltýn

Osvojila: Martina Ochodnická

Druh vyznamenání: Medaile Za zásluhy

Knihovník, předseda Ústřední knihovnické rady, ředitel Knihovnického institutu. Profesně spjat s Národní knihovnou ČR, kde pracuje od roku 1971. Stál u výstavby centrálního depozitáře v pražské Hostivaři, což byla první velká stavební akce v českém knihovnictví po r. 1989. Člen mnoha odborných pracovních skupin a komisí, mj. tajemník Svazu knihovníků a informačních pracovníků ČR (SKIP). V. Richter patří k nejvýznamnějším osobnostem současného českého knihovnictví.

124.

Jaroslav Rudiš

Navrhovatelé: Ondřej Lochman, Lucie Potůčková, Jarmila Levko, Jan Berki

Osvojila: Olga Richterová

Druh vyznamenání: Medaile Za zásluhy

Spisovatel, autor filmových scénářů, divadelních a rozhlasových her. Mezi jeho romány patří *Nebe pod Berlínem*, *Grandhotel*, *Potichu*, *Konec punku v Helsinkách*, *Národní třída*, *Český ráj* a *Winterbergova poslední cesta*. Je spoluautorem úspěšné komiksové trilogie *Alois Nebel*, podle které vznikla divadelní hra a mezinárodně úspěšný film oceněný Evropskou filmovou cenou. Za své knihy získal mnoho literárních ocenění. Píše česky i německy. Svou bilingvní tvorbou J. Rudiš otevírá spleť česko-německé vztahy, čímž přináší do společnosti důležité téma, které je často upozadováno.

125.

Božena Růžková

(5. 5. 1863 – 22. 9. 1934)

Navrhovatelka: Michaela Opltová

Druh vyznamenání: Medaile za zásluhy, in memoriam

Pedagožka, knihovnice. Věnovala se spolkové a vzdělávací činnosti na Plzeňsku. Pracovala na obrodě emancipace žen a vzdělávání mládeže. Po vzoru Prahy a jiných velkých měst tak započal proces proměny společnosti a zkvalitnění školství. Vystudovala učitelský ústav v Praze, učila na obecných a měšťanských školách v Plzni. Zasloužila se o vybudování více než sedmdesáti knihoven. Organizovala dobročinné projekty pro chudé děti.

126.

Genpor. v. v. Ing. Drahoš Ryba

Navrhovatel: Ladislav Okleštěk

Osvojili: Stanislav Berkovec, Klára Dostálová, Lubomír Wenzl, Martin Kukla, Josef Kott, Margita Balaščíková, David Pražák, Lenka Dražilová, Renata Oulehlová

Druh vyznamenání: Medaile Za zásluhy

Poslanec Parlamentu ČR. Po dobu deseti let generální ředitel Hasičského záchranného sboru ČR. Zasloužil se o vznik Fondu zábrany škod. Měl velký podíl na tvorbě a prosazení nového zákona o Hasičském záchranném sboru ČR. Externí člen vědecké rady ČVUT Praha, Fakulty biomedicínského inženýrství. Pod jeho velením hasiči úspěšně řešili řadu mimořádných událostí jako byly povodně, Covid-19 nebo větrnou smršť na jižní Moravě.

127.

Oldřich Říha

Navrhovatel: Bohumír Bárta

Osvojili: Stanislav Berkovec, Jan Bartošek, Radek Rozvoral

Druh vyznamenání: Medaile Za zásluhy

Rockový kytarista, zpěvák a skladatel. Poslední žijící zakladatel rockové skupiny Katapult. Skupina Katapult v prodejnosti desek obsazovala druhé místo za skupinou Olympic, dvakrát vyhrála v anketě Zlatý slavík. V 80. letech 20. stol. se v Československu Katapult šest let potýkal s úředními zákazy. V r. 2007 a také 2022 byl O. Říha uveden do Beatové síně slávy, nejprve jako člen skupiny Katapult, posléze v kategorii osobnost. V r. 2009 získala skupina Zlatého anděla v kategorii Sín slávy.

128.

Petr Sís

Navrhovatel: Emil Mráček

Osvojili: Stanislav Berkovec, Pavel Žáček, Olga Richterová

Druh vyznamenání: Medaile Za zásluhy

Malíř, ilustrátor, autor animovaných filmů a knih pro děti. Držitel ocenění za dětské knihy Ceny Hanse Christiana Andersena, Zlatého medvěda z Filmového festivalu v Berlíně či dvou cen Magnesia Litera. Autor sedmadvaceti knih pro děti a mládež a k dalším přibližně šedesáti knihám vytvořil ilustrace. Natočil řadu animovaných filmů a věnuje se filmovému plakátu, výtvarným objektům i nástěnným malbám. Žije ve Spojených státech amerických.

129.

Prof. PhDr. Jiří Skopal, CSc.

Navrhovatel: Čestmír Brandejs

Osvojili: Marek Výborný, Klára Dostálová, Matěj Ondřej Havel

Druh vyznamenání: Medaile Za zásluhy

Sbormistr, hudební pedagog a organizátor dětského sborového zpívání. Působí na katedře hudební výchovy Pedagogické fakulty v Hradci Králové. Publikuje studie a knihy o hudební psychologii, dějinách chlapeckého zpěvu, o vedení sboru a zavedl na fakultě studium předmětu Řízení sboru. V roce 1993 byl jmenován profesorem. Od r. 1977 nepřetržitě působí jako umělecký ředitel a sbormistr dětského sboru Jitro, který koncertuje po celém světě a sbírá mnohá ocenění.

130.

Václav Smil

Navrhovatel: Jakub Michálek

Osvojil: Radek Vondráček

Druh vyznamenání: Medaile Za zásluhy

Vědec a propagátor vědy žijící v Kanadě. V r. 1969 z Československa emigroval. Studoval na Pensylvánské státní univerzitě přírodní vědy. Věnuje se interdisciplinárnímu výzkumu v oblastech energetiky, životního prostředí, vývoje obyvatelstva, produkce potravin a technických inovací. Napsal zhruba čtyři desítky knih, řadu z nich o energetice a životním prostředí. Je členem Královské vědecké společnosti Kanady a obdržel také cenu Americké asociace pro vědecký pokrok za popularizaci vědy a techniky. V. Smil je držitelem kanadského vyznamenání Order of Canada.

131.

Doc. MgA. Olga Sommerová

Navrhovatel: Pavel Klíma

Osvojili: Marek Výborný, Markéta Pekarová Adamová, Pavel Žáček, Michal Kučera, Jan Jakob

Druh vyznamenání: Medaile Za zásluhy

Dokumentaristka, pedagožka. Ve svých filmech se zabývá sociálními a mezilidskými tématy, jakož i významnými osobnostmi a fenomény společenského a uměleckého života, feminizmem a především nedávnou historií naší země. Dílo Olgy Sommerové čítá od roku 1990 na 130 snímků, z čehož 30 filmů se týká přímo osudů obětí nacistické a komunistické totality, lidí, kteří se proti zločinným režimům postavili. Její zásluhy dokládá 48 ocenění na domácích i zahraničních filmových festivalech. Členka mnoha profesních organizací a sdružení. Účast v porotách domácích i mezinárodních filmových festivalů.

132.

Jiří Sozanský

Navrhovatelka: Věra Kovářová

Osvojili: Stanislav Berkovec, Pavel Žáček, Petr Liška, Jan Bartošek

Druh vyznamenání: Medaile Za zásluhy

Malíř, sochař a grafik, mnohostranně zaměřený umělec. Motiv tvorby J. Sozanského spojuje téma člověka v mezních situacích, ve válce, v totalitních režimech. Propojuje výtvarné obory malířské a sochařské spolu s objekty, fotografií, filmem, instalací a fyzickou akcí. S prof. J. Kotalíkem a svou ženou O. Sozanskou založil občanské sdružení Sympozion, které realizuje projekty navazující na jeho neoficiální aktivity ze 70. a 80. let 20. stol. Činnost Sympozionu se

zaměřuje výhradně na nekomerční projekty s širším civilizačním dosahem a zahrnuje několik desítek domácích i mezinárodních projektů.

133.

Prof. MUDr. Vladimír Staněk, CSc.

Navrhovatelka: Věra Adámková

Druh vyznamenání: Medaile Za zásluhy

Lékař, kardiolog. Přední vědec Institutu klinické a experimentální medicíny. Jeho práce o infarktu myokardu sloužily pro studium českých i zahraničních kardiologů. Mnohaletý přednosta Kliniky kardiologie, vedoucí subkatedry Institutu postgraduálního vzdělávání ve zdravotnictví, v 90. letech ředitelem IKEM. Autor mnoha monografií, odborných vědeckých sdělení a příspěvků na domácích i zahraničních kongresech. V osobě prof. V. Staňka má česká kardiologie vysoce ceněného odborníka evropské úrovně.

134.

Alfréd Strejček

Navrhovatel: Bořivoj Vaněček

Osvojili: Stanislav Berkovec, Marek Výborný

Druh vyznamenání: Medaile Za zásluhy

Herec, moderátor, scénárista. Absolvent JAMU. Působil v řadě divadel. Svůj cit pro mluvené slovo a jazyk uplatňoval v řadě pořadů. Spolupracoval s předními hudebníky a orchestry. S Š. Rakem účinkoval v pořadu *Vivat Comenius*, se kterým navštívili 34 zemí, a nad kterým převzala záštitu organizace UNESCO. Jeho hlas dal nezaměnitelnou podobu mnoha přírodopisným filmům a historickým dokumentům. I když před šesti lety onemocněl, stále pokračuje ve své kulturní činnosti.

135.

Prof. MUDr. Marek Svoboda, Ph.D.

Navrhovatelé: Pavel Kašník, Ivan Adamec, Libor Turek, Petr Bendl, Stanislav Blaha, Bohumil Svoboda, Petr Beitzl, Eva Decroix, Marek Benda, Václav Král, Pavel Blažek, Petr Fiala

Osvojili: Klára Dostálová, Zdeněk Kettner, Martin Baxa

Druh vyznamenání: Medaile Za zásluhy

Lékař a výzkumník, specialista na onkologii a genetiku. Od r. 2004 pracuje v Masarykově onkologickém ústavu, od r. 2019 na pozici ředitele ústavu. V MOÚ vybudoval dvě nová pracoviště a další se připravují. Věnuje se též vědecké a výzkumné činnosti. Jako první zástupce

ČR byl vybrán do evropského expertního výboru „Mise rakovina“ a může tak ovlivňovat výzkum rakoviny a směřování onkologie na evropské úrovni.

Působí jako pedagog na Masarykově univerzitě a věnuje se další přednáškové činnosti. Je členem v četných tuzemských a zahraničních odborných společnostech, komisích, panelech a radách.

136.

Vladimír Škoda

Navrhovatelé: Pavel Špráchal, Olga Richterová

Druh vyznamenání: Medaile Za zásluhy

Malíř, sochař, pedagog. Svůj život i tvorbu spojil s Francií, kam emigroval v r. 1968. Zaměřuje na práci s kovem. Od 70. let vystavuje svá díla v celé Evropě i v Asii. Jím vytvořené artefakty jsou součástí veřejných i soukromých sbírek. Od 90. let vystavuje též v českých galeriích (např. soubor Konstelace v galerii Rudolfinum, Čtvrtá dimenze ve Veletržním paláci Národní galerie atd.). V. Škoda nikdy nezapomněl na své kořeny a svým dílem i svou osobností byl vždy vyslancem dobrého jména českého státu a české kultury.

137.

Plk. i. m. Miloslav Štěpánek

(18. 6. 1911 – 24. 9. 1979)

Navrhovatel: Evžen Pelikán

Osvojil: Pavel Žáček

Druh vyznamenání: Medaile Za zásluhy, in memoriam

Vojenský meteorolog a letec. Velitel Hlavní polní povětrnostní ústředny velitelství letectva ve Vyškově. V létě r. 1939 přešel do Polska, kde se připojil k polskému vojenskému letectvu. Zde vážně zraněn během leteckého bombardování letiště. V říjnu 1940 vstoupil do řad RAF, kde působil v organizačním a technickém zázemí. Postupně se vypracoval na hlavního meteorologa na základně Czech Air Force Transport v Harrow.

Po r. 1948 propuštěn z armády, posléze zatčen a odsouzen ke ztrátě vojenské hodnosti a k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v délce šesti měsíců. Po odpykání trestu se vrátil do rodného kraje a pracoval v textilním průmyslu.

138.

Prof. PhDr. Rudolf Šrámek, CSc., dr. h. c.

Navrhovatel: Jaroslav David

Osvojili: Martina Ochodnická, Zdeněk Kettner, Milada Voborská, Petr Letocha

Druh vyznamenání: Medaile Za zásluhy

Významný představitel české lingvistiky, emeritní profesor Masarykovy univerzity v Brně. Jeho přínos spočívá především v konstituování a rozvoji moderní české onomastické školy. Prof. R. Šrámek je též vynikajícím bohemistou a dialektologem, autorem mnoha studií o českých a německých nářečích a jazykových kontaktech. Podílel se na tvorbě Etymologického slovníku jazyka českého. Zakladatel občanské iniciativy Česko/Czechia. Jelikož je prof. Šrámek po celý svůj život spojen i s Ostravou a regionem severní Moravy a Slezska, je autorem rovněž mnoha publikací zaměřených na toponymii tohoto regionu.

139.

Ing. Roman Šustáček

(21. 3. 1966 – 16. 5. 2016)

Navrhovatel: Marian Jurečka

Osvojil: Jan Bartošek

Druh vyznamenání: Medaile Za zásluhy, in memoriam

Chovatel skotu z Radešínské Svratky. Jakožto dlouholetý předseda Svazu chovatelů českého strakatého skotu a zástupce chovatelů skotu v řadě profesních a odborných organizací stál u začátku diskusí o společném mezinárodním genetickém hodnocení strakatého skotu. Zakladatel výstavy Den českého strakatého skotu, která dosáhla světového věhlasu. Jeho přínos v oblasti chovatelství ocenila i Světová federace chovatelů, která mu udělila Golden Book Award. Zemřel tragicky při autonehodě.

140.

Prof. Jan Švejnar, Ph.D.

Navrhovatel: Miloš Nový

Druh vyznamenání: Medaile Za zásluhy

Ekonom, narozen v Praze. Působí na Kolumbijské univerzitě v New Yorku jako profesor globální ekonomie a ředitel Centra pro globální hospodářskou politiku. Je spoluzakladatelem Centra pro ekonomický výzkum a doktorské studium Univerzity Karlovy a Národohospodářského ústavu AV ČR (CERGE-EI). Jde o vzdělávací a vědeckou instituci amerického typu s prvním moderním doktorským programem ekonomie v postkomunistických zemích a špičkovým ekonomickým výzkumem. Prof. J. Švejnar vede rovněž think-tank IDEA. Působil jako ekonomický poradce prezidenta V. Havla a v r. 2008 byl jedním ze dvou kandidátů na prezidenta ČR.

141.

PhDr. Jiří Tichota

Navrhovatel: Pavel Bělobrádek, Věra Kovářová

Osvojili: Marek Výborný, Martina Ochodnická

Druh vyznamenání: Medaile Za zásluhy

Zpěvák, textař, loutnista a muzikolog. Spoluzakladatel Spirituál kvintetu. Působil na katedře hudební vědy Filozofické fakulty UK až do r. 1986, zaměřoval se na instrumentální hudbu 15.–18. století, zejména na renesanční a barokní tabulatury. Od r. 1960 řídil Spirituál kvintet, jednu z prvních českých folkových skupin.

J. Tichota svou uměleckou činností celý život usiloval o spojování společnosti a vnášení radosti do srdcí posluchačů všech věkových kategorií. Jeho umělecký odkaz je bezesporu mimořádně trvalý a patří ke špičce soudobé moderní interpretační hudby v naší zemi.

142.

Jiřina Uherková

(17. 2. 1930 – 29. 11. 1989)

Navrhovatel: Jan Berki, Silvie Langrová

Osvojil: Marek Výborný

Druh vyznamenání: Medaile Za zásluhy, in memoriam

Sbormistryně a pedagožka, zakladatelka sboru Severáček. Společně se svým manželem Milanem Uherkem se stala průkopnicí moderní sborové práce s dětmi a coby lektorka seminářů inspirovala desítky sbormistrů doma i v zahraničí. Severáček, jakožto jeden z nejlepších dětských sborů tehdejšího Československa, vítězil v tuzemských i zahraničních sborových soutěžích, natáčel pro rozhlas i televizi a spolupracoval s předními orchestry i divadelními scénami. J. Uherková se velkou měrou zasloužila o rozvoj sborového zpěvu nejen v Liberci, ale v celé ČR.

143.

Ing. Petr Ulrych

Navrhovatel: Pavel Bělobrádek

Osvojili: Stanislav Berkovec, Miroslav Zborovský, Pavel Blažek, Radek Vondráček

Druh vyznamenání: Medaile Za zásluhy

Zpěvák, kytarista, skladatel a textař populární hudby. Původně rockové zaměření své hudby postupně směřoval k moravskému folklóru a stylizaci moravských lidových písní, které jsou

dodnes hlavním repertoárem jeho doprovodné hudební skupiny Javory. P. Ulrych je uměleckým vedoucím, skladatelem i textařem skupiny. Rovněž je autorem scénické a filmové hudby. Za hudbu k muzikálu Koločava získal cenu Alfréda Radoka.

144.

Hana Ulrychová

Navrhovatel: Pavel Bělobrádek

Osvojili: Stanislav Berkovec, Miroslav Zborovský, Pavel Blažek, Radek Vondráček

Druh vyznamenání: Medaile Za zásluhy

Zpěvačka populární a lidové hudby, sestra Petra Ulrycha, se kterým působí ve skupině Javory. Účinkovala v brněnském Divadle bez tradic, se skupinou Atlantis vystupovala v pražském divadle Rokoko. Též spolupracovala s olomouckou skupinou Bluesmeni, s Tanečním orchestrem Československého rozhlasu i s brněnským orchestrem Gustava Broma. Realizovala četné hudební nahrávky. Společně se svým bratrem vystupovala v brněnských muzikálech. H. Ulrychová je fenomenální česká zpěvačka s výrazně znělým altem a kultivovaným pěveckým projevem.

145.

Josef Valihrač

Navrhovatel: Karel Smetana

Osvojili: Stanislav Berkovec, Marek Výborný, Radek Vondráček, Miroslav Zborovský, Jiří Horák, Jan Bartošek

Druh vyznamenání: Medaile Za zásluhy

Moravský vinař. Trojnásobný držitel ocenění Vinař roku České republiky a jediný vinař na světě, který se stal třikrát vítězem prestižní světové vinařské soutěže Chardonnay du Monde (2014, 2020 a 2022). Je držitelem i dalších vinařských ocenění. V r. 2012 inicioval vznik Vinařské asociace ČR. Jakožto nadšenec nových vinařských odrůd navazuje kontakty se špičkovými odborníky ze zahraničí, naši zemi reprezentuje též jako člen hodnotících komisí při mezinárodních soutěžích vín.

146.

Jana Vepřeková

Navrhovatelé: Jiří Dodal, Radka Moravcová, Aleš Ferra

Osvojili: Stanislav Berkovec, Zdeněk Kettner

Druh vyznamenání: Medaile Za zásluhy

Letkyně, mistryně světa v plachtění. Z vrcholných světových a evropských soutěží přivezla 10

medailí a v historii světového plachtění žen má největší počet účastí na mistrovstvích Evropy i světa. J. Vepřeková v r. 2022 po 41 letech ukončila svoji reprezentační kariéru. Ocenění je navrženo za dlouhodobou vzornou reprezentaci doma i v zahraničí a za celoživotní práci ve prospěch českého ženského plachtění.

147.

Mgr. Petra Vitoušová

Navrhovatel: Michal Zuna

Druh vyznamenání: Medaile Za zásluhy o stát

Prezidentka organizace Bílý kruh bezpečí. Společnost poskytuje pomoc obětem trestných činů a upozorňuje na důležitost ochrany jejich zájmů. Za dobu své existence pomohl Bílý kruh bezpečí 248 tisícům občanů ČR. Pomoc poskytují právníci, psychologové a sociální pracovníci. Hlavními principy poradenské činnosti jsou bezplatnost, nestrannost, nezávislost a diskrétnost. Bílý kruh bezpečí předkládá podněty k zákonodárným iniciativám, spolupodílí se na tvorbě zákonů, spolupracuje s dalšími nestátními organizacemi, pořádá přednášky, semináře a konference.

148.

JUDr. Ladislav Vostárek

Navrhovatelé: Radovan Vích, Radim Fiala, Radek Rozvoral, Marie Pošarová, Lucie Šafránková, Radek Koten, Jiří Kobza, Karla Maříková

Osvojil: Stanislav Berkovec

Druh vyznamenání: Medaile Za zásluhy

Advokát, textař z oblasti rockové hudby. V rámci Ochranného svazu autorského má zaregistrováno 250 skladeb. Tvořil pro skupinu Katapult, poté pro skupinu Turbo, kterou spoluzaložil. Kromě toho psal texty pro skupinu OK Band se zpěvačkou Marcelou Březinovou. Po r. 1989 se věnoval právu a advokátní činnosti. Zabývá se též charitativní činností pro Nadaci Hanuše Goldscheidera (podpora dětského a mládežnického golfu), též člen správní rady Nadačního fondu pro podporu robotické a miniinvazivní urologie.

149.

JUDr. Eliška Wagnerová, PhD.

Navrhovatel: Jakub Michálek

Druh vyznamenání: Medaile Za zásluhy

Advokátka, propagátorka lidských práv, ústavní soudkyně. Pedagogicky činná v oboru srovnávací ústavní právo. Vedoucí autorských kolektivů dvou komentářů – *Zákon o Ústavním*

soudu a Listina základních práv a svobod. Členka několika vědeckých rad a náhradní členka Evropské komise pro demokracii prostřednictvím práva (tzv. Benátská komise). Původní profesí je advokátka, po návratu z exilu začínala jako asistentka soudce Ústavního soudu. Od roku 1996 byla soudkyní Nejvyššího soudu a v r. 1998 se stala předsedkyní tohoto soudu. V březnu 2002 byla prezidentem V. Havlem jmenována soudkyní a současně místopředsedkyní Ústavního soudu. V r. 2012 byla zvolena do Senátu Parlamentu ČR, kde po celou dobu působila jako předsedkyně Komise pro Ústavu a parlamentní procedury.

150.

Rudolf Wels

(28. 4. 1882 – 8. 3. 1944)

Navrhovatelka: Renata Oulehlová

Osvojili: Drahošlav Ryba, Pavel Žáček, Ivana Mádllová, Jan Bureš, Lenka Dražilová

Druh vyznamenání: Medaile Za zásluhy, in memoriam

Architekt. Spolupracovník Adolfa Loose. Svá díla realizoval převážně ve Vídni, v Karlovarském kraji (Hornický dům v Sokolově, budova zdravotní pojišťovny v Karlových Varech) a v Praze (luxusní bytové domy, tzv. elektrické). Navrhoval sklo pro firmu Moser. Filmový architekt. Vzhledem ke svému židovskému původu byl i se svou rodinou zařazen do transportu do Terezína, později zavražděn v Osvětimi.

151.

Jan Zábrana

(4. 6. 1931 – 3. 9. 1984)

Navrhovatelé: Libor Kráčmera, Eva Decroix, Petr Fiala, Pavel Kašník, Rudolf Salvetr,

Bohuslav Svoboda, Pavel Žáček, Marek Benda, Karel Kratochvíl

Osvojily: Olga Richterová, Martina Ochodnická

Druh vyznamenání: Medaile Za zásluhy, in memoriam

Český básník, překladatel, prozaik a esejista. Překládal z moderní angloamerické literatury nebo z ruské literatury, a to jak poezii, tak i prózu. Některé jeho významné překlady mohly vyjít až posmrtně. Pokud jde o vlastní tvorbu, z té byla za jeho života vydána jen část a její skutečný rozsah se projevil teprve po r. 1989. Zejména během normalizace mu bylo znemožněno publikovat. Psal prózu i poezii. Sugestivní svědectví o době, svém životě, názorech a postojích podal ve svých poznámkách a deníkových záznamech, které psal od r. 1948. Deníky pod názvem *Celý život* byly poprvé uspořádány a vydány v roce 1992.